Johannes de Rupescissa, De consideratione quintae essentiae

Contributors

Johannes de Rupescissa (Jean de Roquetaillade) (c. 1310-1366/1370)

Publication/Creation

Late 15th Century

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/p6gbv6sn

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

wellcome collection

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

2961

RUPESCISSA (Johannes de)

Liber de quinta essentia

[... cent]

MS. No.709.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

ACCESSION NUMBER
23758
PRESS MARK

95657

23758

59 F. 2

by Pergesissa

Voynich 27/4/10 £20

Dixit salomon sapientie ca. 7°

Deus dedit michi hor-
scienciam veram que sunt ut
sciam dispositionem orbis terrarum
et virtutes elementorum Ini-
cium et consumationem et me-
dietatem temporum viscissitudinum permutationes temporum
ut eorum mutationes et disposiciones temporum anni cursus
et stellarum dispositiones virtutes animalium naturas
bestiarum vim ventorum cogitationes hominum differentias
virgultorum et virtutes radicum et quecumque sunt ab-
sconsa et improuisa didici ¶ Omnium enim
Artifex docuit me sapientia hec salomon.
¶ Et item ca° xxi° libri prouerbiorum dicit
Dimisit propter semetipsum operatus est omnia
que demonstrat supposita infallibilitate scrip-
ture gehenne et vniuersam potenciam quam
salomon in verbis premissis sibi deus reve-
lauit ¶ Et ad sermonum evangelii xpi et
evangeliorum vitam et totius corporis xpi
devotos famulatus utiliter applicando misti-
ce ¶ Et breuiter concludens totus liber probatur
¶ Considerauimus igitur quod temporibus expensum

in preteritum [illegible] philosophie plusquam quinquaginta
ante ingressum ordinis in florentissimo stu-
dio Tolosano et pluribus aliis et cetera ex quo or-
dinis huius meruimus cum strepitu multo-
rum [illegible] conflictu inutilium disputatio-
num et laude vana et gloria fatua lectionum
tam in studiis particularibus quam generalibus legens
sicut est possibile tempus perditum redime-
re dum vana prodit consumare et elapsum
reducere adimuntur ut ex eo ex tunc tamen
iussu xpi merui ad eternam gloriam
pervenirem ¶ Et sic quod michi nocebat
ad culpam iussu xpi michi proveniret ad eter-
nam vitam ¶ Et vidi possibile modum
in hoc utilitates quas vidi in philosophia divi-
no spiritu illustrante ¶ Etiam tempore iuventu-
tis mee quod tempore licet multa effluxit in deo
misericorditer vltimo modo revelet pauperi-
bus evangelizans [illegible] ut enim divitias
propter evangelium xpi contempserunt sive
humano doctore sciant [illegible] et de levi
et sine notabilibus expensis suas cor-
porales miserias et infirmitates huma-
nas divina benignitate sanare. Impedi-
menta siue eorum et medicamenta notificare
[illegible] effugiat temptationibus eciam demonum

quas propter quasdam infirmitates in-
ferunt resistere et in omnibus et per omnia
expedite possint totis viribus domino Ihesu
Christo devotissime deservire. ¶ Et in isto
opus pro solis sanctis faciam a quo
opere imperante deo recipiant tanta bona
concludimus evidenter quod in eorum bene-
ficiis et orationibus et meritis que am-
plius fient auxilio libri huius iussu Christi
et imperio eius participes velint nolint
quia quicquid est causa cause est causa
causati. ¶ Et sic excipitur expresse
in philosophia cum multi doctores michi non
cessabunt nova merita pervenire non
solum .x. annis sub mundana philosophia pera-
ctis sed plusquam mille annis ante finem seculi
defluxerunt. ¶ Ergo iam patens est
modus per quem potest tempus preteritum
male expensum et perditum restaurari. Illum ac
altissimum deum qui michi indigno vilissimo
peccatori caduco revelavit archana mul-
ta philosophie mundane humiliter et contrito animo
totis viribus rogo ut hunc librum non
permittat venire ad manus indignorum et
tyrannorum et avarorum et qui pro pecunia
vellent vel nec dare remedia nisi in tan-
ti plus. Dei merito misericordie et
pietatis sanctis dignus ac bonis et in
sanctis per sanctis et evangelicis operibus vehe-
mentius faciendis et deus et dominus meus Ihesus
Christus contrarium facere volentibus impediat nec
effectus sequatur sicut avarus optat.
¶ O quantum malum foret si hic liber
veniret ad manus hominum mundanorum
ad noticiam tyrannorum et ad servicium
impiorum quia sicut sancti per hunc librum
poterunt continuare opera vite diucius
et vehementius ¶ Ita et reprobi possent

perversi usu diucius permanere in malo. ¶ Ego
autem contrarium in me est per solos sanctos librum
conscribo et ipsum custodie Ihesu Christi commendo
sine aliis verbis ad secreti revelatio-
nem accedens iuxta ordinem titulorum inferius
[illegible]

¶ Secretum primum est quod per virtutem quam ostendit deus

nature rerum et industrie humano subiecte
potest homo incommoda senectutis quibus in
minus antiquis viris evangelicis impedi-
untur opera evangelice vite curare et
amissam ¶ iuventutem iterum restaurare et
vires pristinas rehabere sed non in eodem
gradu. Quod maius secretum est quod sic in to-
ta natura et qualiter hoc fieri potest.

Hoc est in quo laboraverunt omnes

querere rem creatam ad usum hominis
aptam que possit corpus
corruptibile a putrefactione ser-
vare sed servatum sine diminucione conservare
conservacionem si foret possibile perpetuare in
esse quia hoc est quod omnes naturaliter desiderant
numquam corrumpi et mori. Dicente illo catho-
lico philosopho magno Paulo in epistola 2a ad Corinthi-
os v. ¶ Nam qui sumus in taberna-
culis corporis scilicet ingemiscimus gravati
si et infirmitatibus eo quod nolumus
expoliari sed corpore supervestiri ipso corpore
ne moriamur. Ideo subdit ut absorbea-
tur quod mortale est a vita. Hoc
Paulus. ¶ Cum per eum philosophi pervenerint
ad ultimam noticiam rei talis evidens est per hoc

quod medici nostri temporis qui vadunt desi-
derio pecunie et honoris quia pecunia nichil aliud
imaginantur nisi quia poterunt conferre nec
ponit nec vult deus ut avari sciant · sed
quia ut dicit beridiaris noster philosophus paulus
in epistola ad hebreos capitulo 9o in fine constitutum
est hominem semel mori ¶ Ergo fantasticum est
laborare ut in hac mortali vita queratur
talis res que possit corpus nostrum mor-
tale reddere inmortale Maxime quia genesis
capitulo 2o dixit deus ¶ Nunc ergo ne forte Adam
mittat manum suam et sumat de ligno
vite et comedat et vivat in eternum
emisit eum deus de paradiso voluptatis ut
operaretur terram de qua sumptus ¶ Eiecit
ergo Adam et collocavi collocavit in pa-
radiso voluptatis cherubim et flameum
gladium atque versatilem ad custodiendam
viam ligni vite ¶ Fantasticum ergo esset dicere
ut deus daret ade extra paradisum aliquam
rem per quam posset vivere in eternum ex quo
dicit eum ne caperet de fructu ligni
vite vivet in eternum ¶ Hoc autem ex
textu sacro infallibiliter tenemus quod deus
unus unicuique terminum vite prestat
qui non potest quovis humano ingenio
pertransiri vel quovis subsidio Job dicente
¶ Breves dies hominis sunt numerus mensium eius
apud te est constituisti terminos eius qui
preteriri non poterunt ergo querere subsidium ad
illum vite terminum prolongandum est fantasticum
et vanum ¶ Restat ergo querere rem que
citra terminum vite nostre a deo prefixum
possit corpus nostrum sine putrefactione
servare sanum et confortare infirmum
curare deperditum restaurare donec veniat
¶ Ultimata mors in termino prefixo a deo

¶ Ceterum omne genus mortis vitare
omnino citra terminum illum non est in potesta-
te nostra sicut ex ictu fulguris ex casu
ex violentia nobis supra vires illata
¶ Ergo non constat ut de morte que citra
ultimum terminum potest nobis ex infir-
mitatibus et ex corruptione corporis
et ex defe defectu virtutis contingere specu-
lamur ¶ Ratio autem dictat quod corpus corru-
ptibile velle conservare per rem putridam
et corruptibilem et consumere parte destru-
ctam subiectam et facere incorrupti-
bilem parte deficientem et infirmam
sanare per rem infirmam et turpe pul-
crum facere per rem fedam est fantasticum
et vanum ¶ Ergo medicina vite est querere
rem de se si starent in eternum incorruptibi-
lem que omnes res sibi iunctas et maxime
carnem semper teneat incorruptam que vir-
tutem vite et spiritum nutriat augmen-
tet et conservet que omne crudum digerat
et omnes excessum cuiuscumque qualitatis
amputet et contrariam qualitatem conservet
humidum naturale faciat habundare
et ignem naturalem debilem inflamare pro-
curet ¶ Et scito sine falsitate quod
nullum elementorum esset tale nec aliquod
ex quod ex se nullo ex operatione elementorum
includit quia omnia talia sunt corrup-
tibilia et transmutant subiecta et omne
corruptibile infirmum et debile additum
suo simili augmentat illud ¶ Et quod
omnes medici per tales res corruptibiles
que sunt elementa vel ex eis composita
nullo operari fuerint numquam poterunt ad
archanum quod querimus devenire ¶ Sed
dices cum omnia que sunt corruptibilia in hoc

mundo ad usum corporis humani sint
elementa uel ex elementis. Igitur
radix vite non potest ab hominibus in
hoc seculo inveniri que possit corpus vivi-
ficare usque ad ultimum terminum vite ho-
minis prefixum a deo

Indago celi nostri seu quinte essentie

Ad quod fideliter
reperiendum oportet re-
querere que sic habeat respec-
tum qualitatum quibus com-
positum est corpus nostrum
sicut se habet celum respectu corporum elementorum.
Philosophi autem vocaverunt celum quintam
essentiam respectu corporum elementorum quia in
se celum est incorruptibile et inmutabile non
recipiens peregrinas mutationes uel im-
pressiones nisi fierent iussu dei sic et eam
quam querimus respectu corporum qualitatum cor-
poris nostri quinta essentia est in se in-
corruptibilis si staret in eternum non
calida cum igne nec humida sicca cum aqua
nec calida humida cum aere nec frigida sic-
ca cum terra sed est essentia quinta valens
ad contraria sicut celum incorruptibile quod
cum necesse est influit pluviam humidam
aliquando calidam aliquando frigida aliquando siccum sicut
Talis est radix vite essentia ista
quam creavit altissimus in natura ut
possit supplere necessitates corporum circa
illum ultimum terminum vite nostre quem
deus constituit. Et dixi quod quintam
essentiam creavit altissimus que extra-
hitur de corpore nature et creata a
deo cum artificio humano et nominatur cum

tribus nominibus sive a philosophis sibi imposi-
tis et vocatur Aqua ardens Aqua vini
et spiritus et aqua vite. Et quando
tu velles eam occultare nomina eam quintam
essentiam quia habet eius naturam hoc
nomen sumpsi philosophi verum tangere voluerunt
voluerunt sed sermonem veritatem sepelire
fecerunt. Et quod non sit humidum
ut per elementum aque demonstratum est
quia cum bullit quod aqua elementum contrarie repugnat
Et non sit calida et humida si-
cut aer quia aer citius quam ipsa res co-
rrumpitur ut et patet in generatione
aromatum et musti et ex eo instat
quod ista se incorruptibilis manet si clau-
sa a volatu fuerit. Et non sit
sicca et frigida sicut terra demonstratur
expresse quia summe activa est et summe
calefacit. Et non sit calida et
sicca sicut ignis demonstratur ad oculum
quia calida infrigidat et calidos mor-
bos minuit et annichilat sicut infra pro-
babo. Et autem incorruptibilitatem
contrahat et a corruptibilitate preservet
demonstratio et experientia est assumpta
si quicquid avis vel corpus aut carnis aut
piscis infundatur in ea non corrumpitur quomodo
preservabit in ea quinto magis carnes animatas
et vivas corporis nostri ab omni corru-
ptibilitate servabit. Hec est vera
essentia celum humanum quod et crea-
vit altissimus ad conservationem corporum qua-
litatum corporis humani sicut celum ad
conservationem totius universitatis. Et
scito pro certo quod hii philosophi hodierni et medici
ignorant omnino istam veram essentiam et veritatem

cinis sed ergo usque hic domi te ee serv-
tum vitam essentiam et celum humanum

Rea

Indago solis ad influendum principium vite
in nobis et ornandum celum nostrum

Sed sicut celum
sinum non influit
solum per conservationem
in mundo et influentias
nostras sed per virtutem
solis et stellarum aliarum ita celum istud vita
essentia vult ornari sole mirabili splendido et
incorruptibili et quanto in quem solem non possit
agere et cum ipse ignis ut ipsum corrumpat
Et dico tibi in veritate non ficta et in
conscientia bona quod iste sol illuminans et sple-
didus et incorruptibilis ab igne qui influit
incorruptus et radicem eo modo quo est possi-
bile ut supra explicavi in corpore meo quod necessarium
est ad influentiam celi nostri ornamentum celi
nostri et ad augendum influentiam vite essentie
potest capi manum et constituit ipsum deus glo-
riose in potestate mortalium Et ego
propter caritatem dei quia loquor sanctis
et evangelicis viris ipsum tibi nomine proprio et
termino intelligibili revelabo et ipsum met the-
saurum verum de vera minera terre vel
de fluminibus collectum quia aurum alchimi-
aticum quod est ex corrosivis compositum
destruit naturam Et vocatur a philosophis
aurum dei sol quia est filius solis celi ge-
neratur enim ab influxu solis in visceribus
terre et sibi sol influentiam suam tribuit eius
naturam colorem et incorruptibilem substantiam
non simpliciter sed comparative Quanta ergo

essentia est de natura et colore celi et sol in-
ornamentum eam sicut sol ornat celum et
hec duo quinta simul influunt in nobis
Dico tibi in veritate celi celorum et
solis celestis quantum est possibile in natura
mortalium conservationem vite restaurationem
sanitatis deperdite et renovationem iuve-
tutis sic celum cum sole nostro dabit copiam
satietatis optate

Rea

Indago stellarum nostrarum ad ornatum celi
nostri ad adiuvandum influentiam
celi nostri et solis et ad influendum primum
principium vite in nobis

Teste Salomone
etc. capitulo primo

Cuncte res difficiles sunt
et non potest homo explicare
eas sermone inter omnia
que creavit deus mirabilia in hoc mundo et
summe stupenda et multo admiranda est
quod quedam species medicinales habeant virtutem
attrahendi superfluos humores ab uno membro
et ab alio ut terra pigra trahit
humores a capite collo et pectore et usque ad
umbilicum et non infra Et alie quedam ab um-
bilico infra et non a superiori regione membrorum
et quo et qualiter hoc fiat est tam difficile
etiam summis philosophis ut Iohannes dei mesue qui
dictus damascenus in libro suo de simplicibus me-
dicinis non principium dicit quod non est eam comprehende-
re quod hoc habeat a celo et quo et a qua parte
celi assignare nescivit et tamen talis et tantus
fuit quod medici ipsum clamant evangelistam sim-

¶ Et illi qui in veritate intelligunt per
incomprehensibile lumen dei causam rerum munda-
narum quas mundani philosophi nescierunt et se-
quacibus eorum inanes et fantasticas opiniones
fecerunt quia omnia false inventa est veritas
supponenda ... ergo naturam stellarum
necessariam ad ornatum celi nisi ut augmen-
tetur influencia quinte essencie iam consite et
et solis eius superius indigenti autem
augmentatur influencia celi et solis per
influxum aliarum stellarum ¶ Et scias
quod universe stelle celi habent suam influ-
enciam et quelibet stella suam propriam habet
et unaqueque habet influenciam singularem
ex iussu et ordinacione dei super rem
determinatam et certam ut stella po-
li super adamantem et ferrum luna super aquam
sol super aurum luna super argentum ymagines
celi super corpora humana ymagines arietis
super arietes terrestres ¶ Et sicut car-
pentarius cum dolabro in manu fabricans
archam non minus fabricat eam quam si
absque dolabro fabricaret sic noster deus minime
gubernat mundum si dedit talem influxum
stellis ut influant in terris sicut et quando ipse
vult et non vult ¶ Et tene in corde
tuo quod inter stellas et ymagines celi
ex una parte et res terrenas super quas
singulariter influunt est vinculus neces-
sarius amoris ut ¶ Aristoteles dixit quod mundus celum
superius quam in istis inferioribus naturam
supernam virtutum sit potencia ¶ Ego
revelabo tibi influxum istorum et legamen
amoris inter corpora supercelestia et res
eis correspondentes in terra ¶ Considera
et vide quomodo navigatores marinis affi-
gentes acum cum lapide adamantis fricatum

eam vertunt contra stellam poli ¶ Unde hoc
habet acus ut vertatur contra illam stel-
lam semper et sine defectu et ab illo loco non
vertatur sine dubio hoc ideo est quia tam
ferrum quam adamas iussu et imperio dei
per influxum illius stelle generantur hic
in terra et habent in se naturam et influx-
um et proprietatem stelle et ideo tamquam ad
suum simile acus se vertit ad illam
¶ Unde est quero quod quandoque luna ori-
tur semper et sine defectu incipit flux-
us maris ascendere et quando pervenit ad
medium celi incipit descendere et quando pervenit
luna ad occidentem incipit luna iterum ascen-
dere donec veniat luna ad angulum
terre ubi incipit descendere donec luna iterum
innovatur et sic in ista puncta lune semper
in die bis fit fluxus et refluxus et tamen
hoc non fit quando pervenit sol ad puncta celi
supradicta nominata ¶ Quare quod fluxus
et influxus sequitur lunam et non solem planetam
nisi quia luna singulariter influit super
aquam et ideo sequitur eam in linea invisibili
sicut homo linea invisibili sequitur ad
alium mulierem vel naturaliter quam amat et
sicut ... confugit ad alium et sicut ad
... ¶ Ita ad propositum applicando infalli-
biliter dico quod stelle que habent influenciam super
caput et collum et pectus hominis sicut sunt
stelle arietis thauri et geminorum influunt
singulariter super ... propriam et habent vim
singularem creatam dei ad attrahendum
humores a capite a collo et pectore et
non ab inferioribus membris ¶ Et ita dico de
stellis que attrahunt humores a cruribus pedi-
bus pedibus quod recipiunt singularem influ-
xum a capricorno stelle capricorni aquarii et

kompass

pistis et ita de aliis dicendum est. Igitur
si cum vita essentia et sole vis amare caput
infirmum vite essentie et solis cum aug-
augmentabis influxum cum stellis
nostris que se equiate influxu stellarum
signi arietis sicut est yera pigra et stelle
que conferunt ad caput et ita de multis
aliis est dicendum et tunc cum sole nostro et
stellis terrenis facies operante deo et te
in auris miracula super terram sicut ego ut
te docebo

Canon 2us huius primi libri revelat secretum misterii vite essentie

Quomodo et qualiter nostra vita essentia de sole et de stellis ornatur et eius mirabile vite et sanitatis influentia augebitur

Quomodo fit operatio eius

De magistro operationis vite essentie Indago prima

Non repntes me mendacia protulisse quia narrabam quomodo essentiam aquam ardentem et dixi quod nullus hodiernorum phisicorum et
medicorum pervenit ad eam cum aqua arden-
te . . . . . inveniatur ubique quia verum
dixi pro certo. Nam magisterium vite essen-
tie est occultum. Nam non vidi nisi unum
expertissimum theologum qui intelliget quod
ex secreto magisterio eius et assero pro certo
quod vita essentia est aqua ardens et non est
aqua ardens vel ardens et deus celi posuit
prudentiam in corde evangelicorum virorum
pro quibus fabrico librum istum ut non
concedet regibus hoc venerandum dei celi ar-
chanum. Ecce modo aperio tibi veritatem

De qualitate faciendi

Modus faciendi conficere vinum ardens verissimum et secretis

Et . . vinum non nimis clarum nec rubeum nec nigrum terrestre insipidum
sed vinum nobile iocundum saporosum odo-
riferum melius quod invenire potes et
distilla illud in canalibus donec fiat
aqua meliore aqua ardente quam scies facere
ut ter vel quater usque septies eam distil-
les et hec est aqua ardens ad quam ho-
dierna die medici non pervenerunt. Hec
aqua est materia de qua extrahitur vita
essentia quam principaliter intendo in hoc
libro et postquam tu habes nobilem aquam ha-
bueris fabricare tibi facias in furno di-
gestionis unum distillatorium taliter totum
integrum ex una parte cum uno solo
foramine supra in capite per quod ponatur
et extrahatur aqua. Videas enim sic mi-
rifice instrumentum formatum ut illud quod
virtute ignis ascendit et distillatur in fu-
mis per canales brachiales iterum repor-
tatur ut iterum ascendat et iterum descen-
dat continue die et nocte donec aqua ar-
dens in vitam essentiam quam querimus per divinam
voluntatem celestem convertatur et est intellectus
operationis in hoc quod melior aqua
ardens quam possit in communi operatione vulgi fie-
ri adeo amixtione naturali corporis ele . . .
Et hoc est divino sui . . . ingeniatum
ut per continuas ascensiones et descensiones separe-

vini essencia quam quintam et corrup-
tibili compositione quatuor elementorum. ¶ Et hoc
fit quoniam illud quod 2° sublimatum est
magis subtile et clarificatum et a
corruptibilitate quatuor elementorum separ-
atum postquam una vice ascendit
et sic usque in mille vices et per quorum
ascensum et descensum quod sublimatur
ad tantam altitudinem glorificationis devenit
ut sit compositum incorruptibile fere
sicut celum et de natura celi et ideo vini
essencia appellatur quia in se habet
respectu corporis nostri sicut celum re-
spectu totius mundi fere eo modo quo artifi-
cium potest imitari naturam quasi per quoddam
simile valde propinquum et cordiale

¶ Item
scias ad discendum quod presens essencia vini
non est subiecta corruptioni quatuor elementorum
quia non est in se humida nec calida
nec frigida nec sicca sicut sunt quatuor
elementa sed sicut est celum cum stellis
et ornatu suo

Hacto per mul-
tos dies in vase
circulatorio superius disposito
ac descripto circulari distilla-
tionis apice foramine vasis
quod est in capite quod sigillatum fuisse
supponitur cum sigillo composito ex luto
sapientie facto ex farina subtilissima et
albugine ovi et ex papiro humida dili-
gentissime commixtis coniunctis ne ullo modo
vinum aliquid respirare possit ¶ Et cum
foramine aperueris senties odorem quendam supra

mirabilis ita ut nulla mundana flagrantia
videatur essentie ei valeat comparari qui vide-
bitur tibi descendisse quasi de sublimita-
te gloriosissimi dei in tantum quod vas po-
situm in angulo domus flagrantia videtur esse
ne quod mirabile est et summe miraculosum
est trahit ad se vinculo invisibili universos
intrantes tunc habes vini essentiam quam
audisti ad quam nullus hodie nec philosophorum
nec medicorum pervenire potuit nisi ille
de quo excepi supra ¶ Et si non
inveneris odorem et influxum attractionis
huius sicut dixi sigilla vas sicut prius
et redde ad ignem infra descendimus per
per sublimationes circulationes pervenias ad
optatum ¶ Et hec quinta essentia sic glo-
rificata invenies ut in odore et in fluxu
et influxu attractionem expressum supra
non solum presentem sed etiam ad quandam incorrup-
tibilitatem eductam non habebit illum
ardorem quem habet in ore tuo aqua
ardens nec humiditatem talem aquam et fluctum
quoniam calidum ardoris aque ardentis totius
aque humiditas per circulares sublimatio-
nes penitus consumuntur et terrestri-
tas remanebit separata in fundo ¶ Et
tam celum quam stelle quam hec nostra quinta
essentia sit composita ex materia et forma
sed non sic sicut illa que sunt compo-
sita ex quatuor elementis sed est ibi illa materia
valde nobilis glorificata in tantum ac etiam
in tantum usque ad summum nobili forma im-
pleta ut potentia materie ad illam formam as-
pirare non possit et sic remanet incorrup-
ta donec iussu creatoris corporum dis-
solvatur nec essentia quinta quam quinimmo
ad incorruptibilitatem celi omnis educitur.

sicut nec artificium adequatur nature sed incorruptibilis est effectu compositionis facte ex quatuor elementis. ¶ Cum si esset incorruptibile sicut celum perpetuaret corpus quod fieri prohibet conditor creature deus ihesus xpistus. Jam multum tibi aperui de secreto ad gloriam ihesu xpisti

Regula

¶ Scientia ingenerationis ignis sine igne ut facias vini essentiam sine expensis et labore et sine occupatione et temporis perditione

Et quia intendimus consolari in hoc libro nostro evangelicos viros ut orationem in hoc libro non perdant nec in occupatione huiusmodi consumentur professores de veritate secretorum thesaurum nature vere mirum et reverendum ignem sine igne et carbone ut in eo sine expensis nostra vini essentia generetur

¶ Creavit sapientissimus conditor orbis duas res inter alias adhuc aptas quibus recipies ventrem equi valde bene digestum volo hic dicere homo dei fimum optimum equi et pistabis eum infra aliquod vas vel foveam factam in terra limitam (?) per totum pistam ex cinellis (?) factam et in medio fimi bene pistati collocabis vas distillatorium et circulationis usque ad medium vel plus quia necesse est ut caput vasis in aere frigido remaneat collectum ut illud quod per virtutem ignis fimi ascendit ibi virtute frigoris aeris convertatur in aquam et cadat et iterum ascendat et sic sine expensis habebis ignem sine igne et circulationem continuam quinte essentie sine omni labore.

¶ Et superhabundanti significabo tibi iterum ignem sine igne simpliciter sicut prius ut accipias vinaciam ex torculari expressam et fac per omnia sicut de ventre equi superius sensi et ignem habebis mirabilem et divinum. ¶ Et tertio docebo te iterum ignem dei ut in estate vas circulationis sigillatum ad reverberationem forte solis colloces et nocte et die ibidem sine tuo labore repausare dimittas

Regula

¶ Scientia acquisitionis aque ardentis sine magnis expensis quia evangelici viri qui altissimam paupertatem observant pecuniam non habentes nisi ex datione rerum (?) cum difficultate essentiam vini haberent

Creavit altissimus non solum in aqua ardente sed fere in omni re essentiam quintam quandam mirabilem durabilem et celestem. ¶ Capias rogo te intellectum ut intelligas veritatem quia res corruptibiles statim destruuntur nisi ingeniosa ordinatione ab illa vini essentia resistantur (?) ¶ Extrahe aquam ardentem a vino quia cum aqua ardente vini essentia

extrahitur quod in vase distillatoris remanet vinum. ¶ Et ideo nota quod quando vinum permutatur in acetum hoc fit quando vita quinta essentia dissolvitur evaporando a dolio sive ex vita quinta essentia recedente vinum vertitur in acetum. ¶ Ergo in omni vino puro acetoso excepto acetoso quintum putrido vel turbato vel fetido et verum est pro certo (nisi plana demonstratio) quia pone in vase distillatoris vinum quod fuit bonum sed nunc turbatum vel putridum sine dubio ex eo aquam ardentem optimam distillabis. ¶ Ergo summa cautela est evangelicis viris studentibus per hoc magisterio talia vina quae perdita sunt querere quasi pro nichilo et inde nostrum divinum magisterium extrahere

Nota bene

quod dico vinum turbatum et putrefactum ex putrefactione cuiusdam humoris acquisiti febris passione sicut vinum corruptum. vita autem essentia quae in se incorruptibilis est per naturam per illam corruptionem vini non corrumpitur sed solum absolvitur et melior quantitate corrupti. ¶ Ergo secretum magisterii est ut quintam essentiam incorruptam de vino corrupto per sublimationem extrahas et putrefactionem eius elevare vini quia feces in fundo vasis relinquentes omnia ut eius operatione sine eius expressio intelligis deum et collaudabis

¶ Rubrica

Scientia diversitatis habendi quintam essentiam et quod potest perfectius et imperfectius habere secundum gradus et difficiles sive magis et minus

Modus primus et omnium principalis

est ille qui iam est superius revelatus cui non est par

¶ 2us modus est talis

Recipe nobiliorem aquam ardentem quam fortiorem poteris habere et pone infra amphoram vitream cum longo collo valde et claude foramen fortiter cum cera et sit dimidia vel 3a parte plena deinde sepelias eam totam in ventre equi (pro) spatio ut supinum versatum tamen ut collum conclusum cum cera sit inferius et fundum supinus vertatur ut virtute ignis equi quinta essentia supinus versus fundum ascendat et grossities aque ad collum inferius descendat et cum post multos dies eam extrahes suaviter elevata amphora sicut stabit et videbis spissitudinem et claritatem et differentiam inter vitam essentiam sublimatam et aquam grossam quae residet in collo

¶ Magisterium autem separationis unius ab altero mirabile et ingeniosum est istud

¶ Recipe stilum ferreum acutum et infige in ceram quae in parte amphore pendet contra terram et cum tornatiliter usque ad aquam perforaveris extrahe stilum et exibit primo illa aqua terrestris quae erat in collo amphore donec expressa tota fuerit usque ad divisionem quam notificemus inter eam et elevatam quintam essentiam. ¶ Et cum videbis evacuatam aquam eam velle desinere appone velociter super foramine.

digitum et hec cam quinta essentia et aqua
extrahe ad partem ¶ Ista est magnum
secretum magisterium istud et ex secretis
secretissimus secretorum et non pervenit
illa vera essentia ad valorem primi et est
nobilis valde utere illa sedule quia maxima
una virtus est in illa quam quaeris

¶ 3us modus est ut

¶ Recipe Amphoram magnam vitream et ponatur
bene sigillata in ventre equino tota
penitus et sepulta et elevabitur purissima
vera essentia et grossum remanebit in fundo
extrahe suaviter quod natat superius
et remitte residuum ad ignem

¶ 4us modus talis est

¶ Recipe vas quoddam de vitro vel de terra
fortissime vitreatum quod medium valebit
et desuper collum unum rotundum pedem
cum tibia et sigilla vas cum suo capitello
ut scilicet virga pedis viri pendeat
infra. vas vero pendeat in aere
ut quod ascendat ad modum olle bullientis
ad coopertorium per pedem viri descendat
iterum ad intestina vasis et illud
instrumentum potes facere ubique et sine
tediosis expensis et supplementum est
vas circulationis superius descriptum
quod non semper illud haberi potest

¶ 5us modus est ut
solum aqua sit a tribus vicibus usque ad
septem distillata et in ventre equi continue
digesta

// vicibus

¶ 6us modus est ut
saltem melior meliorem habeas aquam simplicem
semel distillatam vel bis quam potes
habere

¶ 7mus modus est ut
accipias aquam ad manum tenentes dum
tamen ardeat que supra modum non valeat
sicut infra dicetur

¶ Canon 3us in secreto extractionis vere essentie

¶ Ab omnibus aliis rebus utilibus reparationi et conservationi nature

¶ Scientia in extractione vere essentie a sanguine humano et ab omnibus animalibus et omnibus

Si audisti quod tibi superius
ex secretis maximis
revelavi cum dixi quod in
re omni essentia vera remanet
incorrupta maxime autem si te docuero
ipsam extrahere ex sanguine humano
et a membris omnium animalium et ab omnibus
ovis et a sitibus eorum quia cum sanguis
humanus sit perfectus opus nature in nobis
quantum ad augmentum deperditi certum est quod
natura nulla vera essentia sic perficit ut
sine alia quacumque preparatione ex venis transferat
ipsum sanguinem immediate in carnem
¶ Et hanc veram essentiam tibi propono ut
maximum est hec quia in ea virtus mirabilis
celi stellati manet et ad tantum nature
divinissima miracula operatur sicut infra
docebo

¶ Recipe ergo a barbitonsoribus ex hominibus

De membris sanguineis vel coliis supradicte assumptum cum bonis vinis lavatur et abiecta aqua post reptatusationem postea cum x^a parte sui sanguinis salis communis preparati ad hominis medicinas et pone in amphoram vitream quam diligenter sigilla et repone infra ventrem equi preparati ut tibi et renovetur semel in septimana vel plus ut fortior sit ignis et dimitte putrefieri donec totus sanguis convertatur in aquam quod fiet ad plus in 30. vel 40. diebus vel alias plus vel minus tunc pone in alembico et distilla ad ignem bonum quicquid ascendit pone et in aquam illam pluries repone miscendo superiori materie et post distilla cum pluribus vicibus iterando et cum nobile aquam sanguinis huius ut ex illo quintam essentiam extrahas repone aquam in distillatorio circulationis circulatoris donec ducatur cum ad tantam flagrantiam sicut aquam ardentem supra fecisti et hec est quinta essentia divina et mirabilosa supra quam medi superius medi possit

Nota modum extrahendi ex membris galline

Cum vis quintam essentiam extrahere a caponibus

galline et membris quibuscumque et omnes tere capones vel ova contunde fortissime et in mortario cum sui parte decima salis communis preparati ad hominis medicinas ut dixi pone in ventre equi donec convertatur in aquam distilla ut supra et in distillatorio circulatorio aquam dissolutam repone donec ad flagrantiam ducatur

Sequitur essentia extractionem vite essentie ab omnibus fructibus et foliis radicibus et herbis

Et est aliud ex secretis

nature ex extractione de essentie ex omnibus comestibilibus que nascuntur in terra Et modus est idem ut supra et in aliis videlicet terras omnes fructus et radices et herbas quas vis et pone vis cum x^a parte sui salis communis preparati ad hominis medicinas ut dixi putrefac distilla circula ut supra donec habeant suavitatem odoris et gustu et in ipso expertus obtinebis optimum et incomprehensibile secretum tibi aperui in hoc loco quoniam cum fructus et herbe quedam sint frigidissime quedam calidissime quedam siccitate quedam humidi et quedam restringentes et quedam laxativi et quedam stiptici quinta essentia ex hiis extracta talis est ac vallis ut in ictu oculi effectus stupendissimos et qui videntur impossibiles operatur ut patet effectus in laxativis etc. Et si quinta essentia ab elleboro extrahatur nullo modo effectus archanorum expedit revelare Et videlicet quod si aliqua herba vel fructus per se talem virtutem habet illam habet ab essentia sua et illa eius vitam essentiam cum fuit ut diximus depurata ad plenum sentiens virtute illa habet quia feces compositionis corporis elementorum vitam essentiam eius interstans

suum posse operum non sentit ¶ Nos autem in magisterio operationis vite essentie nichil ei conferimus nichil demimus sed superflua ab ea et impedimenta malitia et corruptibilia removemus

¶ Item

Scientia ad extrahendum vitam essentiam cuiuslibet quatuor elementorum ad partem ex omnibus predictis

Non permittam per modico revelare

scientiam qualiter potest vita essentia cuiuslibet quatuor elementorum ex omnibus predictis extrahere et ad partem mittere ¶ Et modus est iste ¶ Recipe rem putrefactam et in aquam reductam quamcumque volueris secundum quod supra dictum est et sit illa res de qua volueris quatuor elementa extrahere sanguinis humanus in aquam reductus pone ergo illam aquam seu sanguinem putrefactum in distillatorio de vitro et ipsum collum mitte in ollam aque et da ignem subtus donec distilletur aqua ex sanguine per fistulam elevabit et illam aquam recipe in amphoram vitream valde mundam et cum nichil plus per illum ignem potest ascendere pro certo habes ex sanguine tantum extractum elementum aque quod ignis balnei illis nulla re habes ad sublimandum aerem ignem vel terram et ita illa tria elementa in fundo distillatorii remanserunt

¶ Accipe iterum aquam extractam et pone in vase super tria elementa et repone in eodem balneo per septem dies ut bene misceantur et taliter claude ut nichil distilletur post 7 dies Accipe distillatorium pone ad ignem cineris qui est fortior quam ignis balnei maris et ascendet aqua in forma olei splendidi aurei et postquam nichil amplius ascendet habes in ampulla duo elementa scilicet aerem et aquam et demum ab alio separabis in balneo predicto ubi tantum aqua clara ascendet et solus aer remanebit in similitudine aurei olei in fundo vasis hoc est aerem repone ad partem deinde remanet adhuc ignis cum terra et ad separandum ignem a terra pone elementum aque quatuor libras super unam materie et bene per 7 dies ad bene incorporandum ut supra in balneo maris post pone ad ignem flamme valde fortem et ascendet aqua rubea quam collige ad partem deinde quamdiu quod ascendet et remanebit tibi aqua nigerrima in fundo quam collige ad partem deinde aquam rubicundissimam recipies quia ibi sunt duo elementa scilicet aqua et ignis et pone in distillatorio ad ignem balnei et ascendet aqua clara et remanebit in fundo oleum rubeum et est elementum ignis ¶ Et ita habes modo primum oleum id est aerem ad partem et aquam et ignem et terram ¶ Et nota quod ideo elementis aque reponuntur ad extrahendum a terra ignem et aerem quia non ascendit nisi adiutorio elementi aque reducit quodlibet in vitam essentiam cum vase circulationis ut primus vel rectificat unum fumum de ascendere septies per aliud sed primo ostendit terram nigerrimam reducere in furno vitrealiorum vel reverberationis ¶ Et propter hanc causam de hac scientia amplius non

loquar sed clarificat deum in his que audisti

Canon xm in secreto fabricationis magisterii solis in figendo ipsum in celo nostro

Cum vero essencia iam quesita ut luceat in eo ad influendum in minori mundo hoc est in corpore nostro lumen et principium vite

.i. Iam nunc est tempus ut ornemus celum nostrum vero essencia ut figamus in eo solem nostrum aurum et auri proprietatem ut generet clarissimum diem toti vite nostre firmissimum usque ad ultimum terminum nobis constitutum a deo sine quo noctes mortis preteriri non potest. Maximum est posse figere nostrum solem in celo. Et nota quod quinta essencia superius iam quesita ita subtilis est et ad tantam subtilitatem et glorificationem reducta ut ex sui activitate semper sursum tendat et ideo oportet eam ligare et sigillare in vasis vitreis non porosis ne effugiat manus nostras. Solum sol aurum terrenum in se habet ergo tante fixitatis et soliditatis tam mire quod nec ignis cum toto suo ingenio ipsum devastare possit nec facere vaporari. Igitur si incredibilis devastationis ingenia apponantur sicut in ingeniis cineracionum in quo omnia metalla destruuntur preterquam auro et argento exceptis. Et si cementum regale apponatur quod fortissimum fit ex sale antiquo sulfure et armoniaco in quo argentum preciosius mundi statim evanescit infimum tamen ibi amplius figuratur aurum et citius depuratur. Hoc inest sibi ab excelso deo qui sic creavit illud in materia plena glorificationum et in forma dignificatum ut et forma tanto amore sit ligata materie et materia unita sit forme ut aliqua ex virtute ignis nec corrumpi nec separari possit. Et iam dixi tibi quod deus glorie per influxum planetarum disponit .7. metalla in visceribus terre. Per saturnum disponitur plumbum et quia plumbum habet proprietates saturni plumbum vocatur saturnus. Per Iovem disponitur stagnum et quia stagnum habet proprietates iovis ideo stagnum Iupiter appellatur.

Per ~~morti~~ martem disponitur ferrum et quia ferrum habet proprietates martis ideo ferrum martem vocamus.

Per solem qui est rerum nobilior omnium planetarum disponitur et quia aurum habet proprietates solis ideo aurum vocamus solem.

Per mercurium. disponitur argentum vivum et quia argentum vivum habet proprietates mercurii ideo argentum vivum mercurium vocamus.

Per lunam disponitur

argentum et quia argentum habet proprietates lune ideo argentum nominatur luna

Per venerem disponitur et

cuprum et quia cuprum habet proprietates veneris ideo cuprum venerem appellamus

Cum ergo aurum disponitur a sole et habeat proprietates solis et sol influat radios et lumen et calorem que tria sunt principia naturalia vegetabilium et vite animalis certe hoc idem habet aurum dei non aurum hominis i. alchimicum Et nunc hora est ut revelem tibi qualiter influxus radiorum auri nostri i. solis insignantur in celo nostro i. in vite essencia nostra superius quesita nec non et lux eius et calor et incorruptibilitas et bonitas omnis bonitatis proprietatum illius ad vivificandum corpus nostrum et ad ipsum deffendendum ad ultimum terminum nobis constitutum a deo in sanitate servandum

Regula

Sciencia vere preciosa in vero magisterio figendi solem in celo

Opus magisterii Affixionis

solis in celo est ut accipias aurum dei perfectum purgatum si posset tale aurum haberi vel si es nimis pauper accipe florenos purissimos de florentia et fac ex eis laminas tenues et laminas pone ad ignem et eas ignitas ignitas sicut palam ferream et eas ignitas sicut ignitur ferrum et habeas iuxta te vas terreum vitreatum optime aque ardentis impletum et laminas auri ignitas proice infra aquam ardentem et habeas ingenium ad extinguendum subito ignem ut non resistentur aqua et caue ne ullum ferrum tangat aquam si a longe proice aureas laminas ignitas et hoc fac quinquies vicibus vel plus quia quanto plus tanto melius est

Nota id quod dixi

tibi modo et si videres aquam ardentem minui dimitte illam et accipe novam et inde aliam et completis extinctionibus omnes aquas coniunge Et scito pro certo quod deus creavit talem virtutem in aqua ardente quod ex auro ignito extrahas virtutes omnes auri et ipse incorporatas sibi et retinebit radios lumen calorem et qualitatem incorruptibilem durabilitatem et soliditatem et omnes proprietates solis celestis Deinde aquam ardentem sic solificatam seu aurificatam misceas cum essencia vite et vivere est Non enim audeas extinguere laminas aureas in quinta essentia quia perderes eam Modo in veritate habes celum incorruptibile non simpliciter et solem infixum in eo ad fortiter influendum lumen vite radios virtutum ~~ipsa adaptatione~~ nec constitutum quinte essencie

Sciencia qualiter fiat sine expensis et pro nichilo

influxum huius solis evangelici vizi

Vizi perfecti qui dixit cum petro

Aurum et argentum non est michi cum indigebimus diti-bus nostri optimum solis ha-bet necesse equinem(?) aurum dimittens ut minus credat esse duos vel tres florenos novos (bonos) vel salvi dum plus et florenum igniat sicut est et si quinquaginta vicibus in eius aqua ardente ipsos extinguat habet aquam ardentem quinquaginta vicibus in corpore vel ipsum extinguat et si aquam non habent in bono vino albo nec nimis claro nec ni-mis spisso sed optimo delectabili odorifero saporoso et gratioso quod vinum habet pote-ntiam recipiendi in se influentias et proprieta-tes auri. Et postquam perfeceris opus tuum ad placitum scito pro certo quod floreni boni sunt sicut primi et nobiles et pulchri quam ponderis vel quasi. Vive ergo tali vino aureo vel aqua aurea ut letus et sanus vivas et etiam cum illo iuvenes-cas

Scientia ad fortune et vinatis implendum virtutes

nostri solis in celo que est nobi-lis valde

Et in hoc libro

teneri et celare ingenium

non solum ut fortune sed ut supra subditum est quod proprietates solis infigantur in celo sed docebo te naturaliter et sine peccato incan-tare aurum et argentum ita ut si teneatur in-nimis cognoscatur et valet ingenium istud incantatione naturalis ad aurum et argentum per totum mundum sine timore predonum vel lat-ronum portandum et observandum in toto tempore bellorum et tribulationum magnarum et maxime tempore antichristi nequam sublime. Deus aurum sic incorruptibile ut in quocumque igne non perdat suum esse nec suum colorem neque suam virtutem et tamen est dura res que sta-tim currit ipsum in terram et

Magisterium huius secre-ti est tale

Recipe aurum et lima ipsum bene et accipe cruci-bulum cum bona quantitate argenti vivi et pone ipsum ad parvum ignem sic ut non evaporet et pone intus limaturam auri quam moveat miscendo cum argento vivo et post modicum tempus totum aurum invenies infra argentum vivum quasi in farinam formam vel farinam. Da bonum ignem ut ar-gentum vivum recedat vel distilla ipsum et collige ponendo desuper alembicum et in crusibulo aurum invenies calcinatum. Vel si non potes limare fac tenuissimas laminas quam subtilius valebis et pone eas infra ar-gentum vivum calide et habebis optatum.

Et si vis hoc facere de argento lima ipsum et misce super lapidem cum argento vivo et argento vivo sublimato.

et bona quantitate vitrioli romani et claude cum luto sapientie inter duas testas bone virtutis et pone inter carbones ignis per unum diem vel medium vel minus et ipsum invenies redactum in calcem. Hac calces parat per totum mundum publice et nemine invenies qui nec aurum nec argentum cognoscat

Et si vis calces occultare

oportet misce cum pice hassacha vel cera vel gummi vel cum omni re combustibili et non cognoscetur ab homine huius mundi sed credunt omnes videntes naturaliter terram

Et si vis hanc mutationem oportet solvere pone calcem auri in cinericio vel pice vel cera in qua est et statim egredietur tibi in cinericio aurum ut prius idem dico de argento. Ad propositum nostrum si vis nobilissime et vehementissime decantare aquam ardentem vel vinum. Recipe calcem auri quam facere docui et super paletam ferream sed melius est cum cocleari argenteo pone ad ignitionem quem extingue in aqua ardenti vel vino sicut prius quinquaginta vicibus et habebis liquorem tuum ceratus de auratum quam prius cum laminis habebas. Cuius ratio est quia ignis melius et fortius agit in partibus auri subtilissimis quam in laminis solidis atque duris et aqua ardens vel vinum in millecuplo facilius extrahit auri proprietatem ab igneis partibus minutissimis quam [illegible] laminis grossis quia innumeras partes nimie partes auri minute consistunt in igni quam tota lamina. Et scias quod vinum non solum retinet proprietates auri sed multo fortius omnium metallorum. Nam si extinguetur sepius plumbum in vino vel in aqua quam liquefactis et in illo vino vel aqua postea extingueres ferrum contrahet mollitiem plumbi. Idem et idem faciet cuprum et aliud metallum vel si in vino alio tribus vicibus ferrum extingueres postea in eo tribus vicibus plumbum fusum proicieres plumbum invenies sine dubio finaliter induratum. Ergo proprietates omnium metallorum imprimuntur in vino et multo fortius in aqua ardenti bona et probata

Canon quintus ad fixionem omnium stellarum terrestrium

Sicut in celo ut influant in eo suas proprietates et omnes virtutes

Deus celi talem virtutem contulit

essentie vestre ut extrahas ab omni fructu et ligno et radice et flore et herba et carne et semine et specie et quacumque medicinali re omnes virtutes et proprietates et naturas et effectus quos deus glorie conditor creature creavit in eis et infra artes humane ut in pluribus operatur extractione predicta. Igitur iam revelavi tibi ab omnibus predictis quod cum nostra quinta essentia extrahes omnem quintam essentiam ab omnibus rebus predictis. Ergo omnes res necessarias et omnes omnium [illegible] pone in aqua ardenti et infra tres horas illa aqua erit talis saporis intellige melioris

in exemplo ratione virtutis essentie quod esset sine
ea sic etiam accipe omnes medicinas confortan-
tivas et in exemplo infra virtutem essentiam
confortabitur omnes actiones corporis sic dico de me-
dicinis laxativis quam scipsa modum augmentum
diminu actione eius tenata et deo sicut
infra dicetur nam si omnes aromaticas
res et odoriferas simul haberes in quarum
essentia tantum fragrantiam habebis quam determinare
minare non posses Idem de stipticis et
de constrictivis si semina si flores si fructus
si folia si frigida vel calida si dulcia si
amara si humida si sicca si bona si mala
infra quam essentiam infunduntur talem essen-
tiam quam habebis Certe ipsa est instru-
mentum omnium virtutum rerum transmutabilium
si ponatur in ea tingere in exemplo actio-
nem earum

Canon 6. Ad reddendum certam scientiam virtutis calidarum rerum in gradibus caliditatis

Scientia ad reddendum certitudinem quam
caliditatis in primo gradu et ad secundum
que sunt res calide in primo gradu ut
cum essentia virtutis primo in hoc libro
extrahamus et cum omnia ab eis

Tamen in mare sancte in noticia rerum
medicinalium capiam
tibi in hoc loco et volo
sunt enim calida in primo gradu secundum auctores medicine
et primo de herbis et cetera

De calidis in primo

De herbis

Absinthium borago fumus terre - altea - eupa-
torium - camomilla serpillum - tribulus -
coriandrum - cuscute ozimum - thimus -
spica nardi et celtica

Semina

Semen altee - trifolii - coriandri - sem. atri-
plicis amomi - cuscute

Flores

Flos nasturcii - croci - camomille

Radices

Radix peonie - aristologie utriusque agrimonie

Fructus

Amigdale dulces - mora matura - ju-
iube - olive mature - ficus castanee -
avellane

Folia

Cappar. cortices pomi citrini folia lau-
ri folia gariofilorum

Grana

Triticum - panicum cicer album nux cubebe
cardamomum

Gumme

Licium sarcocolla - laudanum - storax liquida

Carnes

Caro porcina equina camelina pullina
pavonum passerum columbarum anatum

1. In casu quo in-
firmitas nimie
frigiditatis vigeret et indi-
geres habere celum nostrum
calidum in tertio gradu af-
fici in celo quinta essentia
rerum calidarum in 3° gradu que inferius
describuntur

De calidis in 3° gradu

Herbe

Enula silvestris · thimus · ciperus · ca-
medreos · camepiteos · ysopus · satureia ·
sambucus · mentastrum · calamentum ·
Pulegium · origanum · porri · ruta dome-
stica · Apium · squinantum

Semina

Semen petrosilini · Anetos · Anisi · Car-
damomi · porri · nigelle · cimini · sileris
montani · Rute domestice teneris

Flores

Flos sambuci · squinanti ·

Radices

Radix squille · squinanti · mori · diptami · cyp-
eri · porri · ellebori utriusque · hermodac-
tili · serpentarie · zedoarie · doronici · zin-
ziberis · centauree

Ligna

Genestice · polipodium · cassia lignea · Assari
galange · piper longum · cinamomum · costum ·

Folia et frondes

folia oleandri · Nucis · Colloquintide · lu-
puli

Fructus

Nux Indica · cattapucia · cucumeris agrestis ·
colloquintida

Grana

lolium · piper longum

Gummi

Pix liquida · pix greca · serapinum · oppopo-
nax · assa · Armoniacum · galbanum

Vene

Magnes · salgemma · nitrum · arsenicum
minium

Membra animalium

Castoreum

Scientia extractionis quinte essentie rerum calidarum in 4° gradu

2. Revelabo tibi res
calidas in 4° gradu
ut quintam essentiam earum
in celo tuo affigas cum
fuerit necesse

Hec sunt calida in 4° gradu

Herbe

Ruta silvestris · Nasturcium ·

Semina

Sinapis · nasturcii · seminum rute agrestis

Ligna ·

Tapsia · piretrum

anserum fixianorum · piscium salsorum si ergo unius vel plurium istorum quintam essentiam cum omnibus virtutibus eius in nostro celo misce volueris pone ex eis quantum volueris in celo nostro et trahet ipsum in tres horas ad se quintam essentiam cum omnibus virtutibus eius et efficietur celum nostrum calidum in primo gradu plusquam a natura erat. O quam magna scientia est ista ut scias naturam omnium comestibilium ut intelligas quod debeas comedere quid vitare et que tibi per laxationem inferuntur intellige quid dico

Scientia affixionis virtute essentie in celo nostro omnium rerum

rerum que sunt calide in 2° gradu in natura rerum istarum

Si per infirmitatem superveniente ex nimia frigiditate non sufficit tibi celum nostrum in precedenti actione factum cum calidis in primo gradu extrahe quintam essentiam ex hiis rebus que inferius distribuuntur que sunt calida in 2° gradu

De calidis in 2° gradu

Herbe

polium · amomum · affodilli · pastinaca · centaurea · campana · cappares · sisimbrium · menta · anetum · feniculus aloe

Semina

semen apii · sisimbrii · rafani · cucumeris ortensis · cimini · affodilli

Radices

Apii · feniculi · capparis · aron · aron · pastinace · affodilli · peonie · sinapis · reubarbarum

Ligna

lignum aloe · xilobalsamum · gariofili · cortex citri · tamarisci

Folia et frondes

folia citri · tamarisci · sene

Fructus

nux muscata · mastix · amigdale amare · uve mature · uve passe · pistacia · dactili · pinee · dactili

Grana

dulces · nuces

Cetera

centaurea · citri nigri · lupini · fixedi · ceterach · et cortex citri · oleum balsami · mel · vinum · mastix · mirra · bdellium · lacca · sal · sterçus · urina · ambra · muscus. Applices ergo oculos tuos ut videas quibus rebus ex hiis indigebis ad magis calefaciendum corpus quam cum quod positum sit in scientia prima non utaris rebus nisi plus sciens quod sunt venenose

Habeas ergo scientiam ut efficias secundum nostrum celum nostrum calidum in 2° gradu cum omnibus rebus supradictis vel quibus libet unius ex eis

Scientia affixionis virtute essentie omnium rerum calidarum in 3° gradu et notitia rerum illarum

Capsia Pretium

Fructus

Anacardi

Grana

Piper nigrum · Cardamomi

Minere

Argentum vivum · sulfur · Calx · sal armoniacum · vitrum adustum · flos eris · petroleum ·

Canon 7mus in extractione omnium rerum frigidarum in celo nostro

et infixione eius in eo

Scientia ad extrahendum quintam essentiam a rebus frigidis in primo gradu et affixione eius in celo nostro

Sicut revelavi tibi qualiter debeas in extractione quinte essentie ex rebus calidis secundum ordinem graduum, eodem ordine in extractione quinte essentie in rebus frigidis tibi pandam. Et primo ex rebus frigidis in primo gradu et que sunt ille res.

De frigidis in primo gradu

Herbe

Atriplex · Mercurialis · herba acetosa · Malva · scariola ·

Semina

Semen malue · plantaginis · et Rose · scariole · citrulli · melonis · cucurbite ·

Flores

Flos Rosarum · Amigdalarum · Violarum granatorum salutis

Folia et fructus et fructus.

Mirtofolia · glandes omnes mirabiles · tamarindi · caro pomi citrini · Oliva acerba · prunia coctana · pira · ceresa

Grana

Ordeum · fabe virides et sicce · millium · panicum · amidum Aracia · Arctium

Minere

Bolus · chimolea · Argilla · Argentum cathimia argentea

Carnes

Caro porcina · capina · ceruina · bouina · leporina · asinina · mulina · Aprina

Caro quorumcumque alternantium et piscium piscina recentium. Si enim ex hiis posueris infra quintam essentiam nostram, psime nostrum celum in primo gradu infrigidabis. Et de tali celo uti poteris in estate.

Scientia ad affigendum quintam essentiam rerum frigidarum.

In 2º gradu in celo nostro

Quando non sufficit tibi celum nostrum frigidum in primo gradu ad minuendum calorem extinguendum

affigas in ipsum vitam essentiam rerum frigidarum in 2o gradu quas tibi nominabo in hoc loco

De frigidis in 2o gradu

Herbe

Dentafilum. psilium. lactuca domestica papiuer.

Semina

semen lactuce

Flores

flos violarum. nemipharis. psalcibalani

Radices

Radix mali granati. Arnoglosse.

Folia

folia salicis.

Fructus

mora immatura. sorba nespila. Acetum pontica uini. Mirabolanum persica. Cucumeres. Cucurbita. Melones berberis.

Grana

grana citoniorum

Gummi

Dragantum gummi arabicum Armoniacum cimatides. cerusa. lapis lazuli. litargirium. alumen. plumbum. corallus

Eum hus ergo reddes celum nostrum ut in corpore nostro influat frigiditatem in 2o gradu. variis sapientum vites vitanda. Materia scientia tibi datur ut si nimis es frigidus ad ista que sunt frigida minus 2 sunt notitia vitanda. Aut si indiges talibus hic habes quibus frigidius uti.

Scientia ad affigendum vitam essentia rerum frigidarum in 3o

In 3o gradu in celo ad influendum materiam frigidam in corpore nostro si fuit necesse

Tempus est ut revelem tibi affixionem vite essentie rerum frigidarum in 3o gradu que sunt iste

De frigidis in 3o gradu

Herbe

virga pastoris. yposquistidos portulaca

Semina

semen virge pastoris. se. psilii papaueris albi

Ligna

Omnes sandali

Fructus

Poma mandragore

Gummi 2 sucus.

Caphora sanguis draconis spodium

Semina

semen Iusquiami. papaueris nigri

sed sucus opii utriusque

Antimonium tuchia.

Hec sunt quorum vitam essentiam affixa in nostro celo reddit ipsum frigidissimum in summo quia in 8° gradu nulla res est a philosophis constituta

Rea.

Canon etiam ad extrahendum vitam essentiam omnium rerum

frigidarum ad affigendum in celo nostro cum fuerit necesse ad frigiditatem influendam in corpore nostro

Scientia ad extrahendum vitam essentiam a rebus frigidis in primo gradu

De extractione vite essentie a rebus frigidis et primo ostendam a rebus frigidis in primo gradu et sunt hec que sequuntur

De frigidis in primo gradu

Herbe

Camomilla scariole · caulis

Semina

Semen fenugreci

Flores

Flos narcisi citri · camomille emule.

Radices

Radix yreos porrorum

Folia

Folia lilii

Fructus

Nux Iudica · mirabolani · tamarindi uve passe · olive mature et acerbe · avellane

Grana

Ordei fabe sicce acerbe · cicer durum
grana ordei cantabrum amidum

Lumi et succi et carnes

Sarcocolla · opium · bolus · argilla · caro capina · bovina · ... · leporina · ... caprina · camelina · ursina · vitellina leonina turturum perdicum · pavonis columbe.

Hec sunt res quas misit rex infra celum ut attrahat ad se quintam essentiam eorum et sic celum influet frigiditatem in primo gradu in corpore nostro cum fuerit necesse

Scientia ad extrahendum vitam essentiam a rebus frigidis

in 2° gradu et notitia rerum frigidarum in 2° gradu.

Hoc modo extrahes cum fuerit tibi necesse quintam essentiam rerum frigidarum in 2° gradu et quando voles ut celum influat in corpore nostro frigiditatem in 2° gradu extrahes sic res frigidas in 2° gradu

De frigidis in 2° gradu

Herbe

Absinthium fumusterre · ... · eupatorium anthomum affodillus virga pastoris · centaurea pentafilon · tipi · mentastrum · ... meta · anetum · porrus · coriandri coriandrum

herba arecoxa · scariola · cisarie · citrulli
melones · papaver · alea cucurbita · cu-
cumeri croci ortensis et utriusque spice ·

Semina

Apii dauci maratri porri zafirani plan-
taginis · aneti sisimbrii · coriandri · rose
scariole cisarie · citrulli · melones · cucur-
bita croci ortensis

Flores

Flos rose · croci ortensis · Affodilli · ba-
laustie.

Radices

Apii · feniculi · cappari · mali granati
arori ozimi aristologie utriusque affo-
dilli · arnoglosse · peonie · ciperi · acacia
polipodium · reubarbarum ·

Ligna

Lignum aloes · xilobalsami · cinnamomum
omnes sandali · gariofili cortex thuris
thamarisci

Frondes ·

folia salicis folia mirti oleandrum serpen-
taria · tamarisci olive et citri

Fructus

glandes mirabolani citrini · cataputia · nux
muscata mirti amigdale amare mora
immatura · phistici · sorbe · nespila · cortex
et citrum poma citrina · coloquintida · pini
castanee · pinee

Grana

Milium · panicum lolium · lupini orsi risi
orobi · berberis nigella · Aloe licium vitex
mastix thus · mirra · armoniacum sagapenum
galbanum lacca · balsamus mel.

Ematites · gipsum, lapis lazuli

Gummi et succi

liturgium lateres · vitrum · coralli

Carnes et superfluitates animalium

Caro piscium salsorum muscus ambra

Cum hiis ergo omnibus assignans virtutem
harum rerum essenciam in celo nostro ut
influant in nobis siccitatem in 2o gradu
cum fuerit necesse

Scientia ad affigendum in celo vero quintam essenciam

rerum siccarum in 3o gradu

R Ationabile est con-
sequenter dicere
affixionem virtutis essencie
rerum essencie in tercio gra-
du in celo nostro ut influ-
at celum in nobis siccitatem in 3o gra-
du cum fuerit necesse. Et circa hoc
sunt res sicce in 3o gradu

De rebus siccis in 3o gradu

Herbe

Polipodium · sisileos · thimus · prassium · ypericon · camedreos · camepiteos · ypoquistidos · ysopus · satisureus · calamentum · pulegium · origanum · ruta domestica · apium · squinantum

Semina

Semen petrosilini · ameos · urtice · anisi · cardamomi · carui · nigelle · cimini · sileris montani · rute domestice · apii squinanti · rafani · eruce ·

Flores

Flos sambuci

Radices

Radix squinanti · diptanni · capare · ellebori utriusque · hermodactili · serpentarie · daronici

genciana · [illegible]

Ligna

Cassia lignea · turbit · galanga · piper longum

Folia

Folia lupuli

Fructus · ligna

Cinamomus agrestis · et cappari · lentisci · lauri · sumac · amomia

Gummi

Serapinum · omnis pix · oppopanacum · assa · euforbium · gummi

Magnes · ferrugo · spodium · sal · salgemma · et omne vitrum · aspaltum · castoreum

Cum vero essentia harum rerum celum nostrum influet siccitatem in corpore nostro in 3° gradu cum fuit necesse

Essentia ad affigendum in celo nostro

rerum siccarum in 4° gradu ut possit celum quando voluerit influere in nostro corpore siccitatem 4° gradus

Quisti adiutorio efficiamus considerationem extractionis essentie vite ex rebus siccis in 4° gradu ut affigamus ipsam in celo ut possit influere siccitatem in 4° gradu quia hoc est nobis necessarium cum eius humidi super modum. Et iste sunt res in 4° gradu

De rebus siccis in 4° gradu

Herbe

Ruta agrestis · nasturcium · papaver nigrum

Semina

Semen sinapis · nasturcii · papaveris nigri

Flores

Fructus

Fructus anacardi · piper nigrum et similia

Gummi

Armoniacum et ustum tucia. calx. sal

Sulfur vinum petroleum Cum hiis celum nostrum influet in corpus nostrum siccitatem in 2o gradu cum fuerit necesse

Canon quomodo ad extrahendum 5tam essentiam ex rebus humidis

Ad affigendum celum in celo ut influat humiditatem in corpore nostro quando volumus

Scientia ad affigendum in celo humiditatem rerum humidarum in primo gradu

Attendo ad revelationem scientie rerum humidarum in primo gradu ut quintam essentiam earum affigamus nostro celo ut influat in nobis tempore magne siccitatis humiditatem in primo gradu. Et ecce res humidas in primo gradu.

De rebus humidis in primo gradu

Herbe

Enula. borrago. mercurialis.

Semina

Semina altee. pastinace. Atriplice.

Flores

Flos fabe

Radices

Radix pastinace

Ligna

Lignum liquiritie

Fructus

Fructus amigdalarum dulcium. mora matura. uve mature. Iuiube caro pomi citrini prunia canna mellis.

Grana

Granum fabe viridis. cicer album. lingua. avene. piper longum

Gummi

Gummi laudanum. gummi arabicum. dragagantum. bdellium

Vene

Plumbum. Argentum cadmia argenti

Membra et carnes

Caro porcina. perdicum. pullina columbe struthionum coturnicum piscium recentium. anatum

Cum hiis rebus affiges humiditatem in primo gradu in celo nostro ut influat humiditatem in primo gradu cum fuerit necesse

Scientia ad affigendum in celo nostro humiditatem

in 2o gradu rerum necessariarum ad hoc

Congruum est reserare res humidas in 2o gradu

ut 2am eorum ultimam centenam affigamus in celo ut influat humiditatem in 2o gradu in nobis cum fuit nobis necessarium. Et iste sunt res humide in 2o gradu

De rebus humidis in 2o gradu

Herbe

Altea, psilium, portulaca, Atriplex, lactuca domestica, malva

Semina

Semen malve, lactuce, sisami, portulace.

Flores

Flos nenuphare

Fructus

Cucumis, persica, dactili recentes, nuces, cucumeres, cucurbita, melones citrulli

Grana

Faxeoli, fagi, grana cortanorum

Iste sunt res que influunt humiditatem in 2o gradu in celo nostro si figantur in eo

Scientia ad affigendum in celo nostro humiditatem in 3o gradu

Et notitia que sunt res que humide in 3o gradu

Hec sunt res humide in 3o gradu
semen psilii, papaveris albi.

capitur

Flores

Flores violarum, papaveris albi

Scientia ad affigendum in celo nostro humiditatem

in 3o gradu et in 4o gradu

Et est ultima consideratio in speculatione rerum quantum ad qualitates et gradum ut dicamus que sunt res humide in 4o gradu ut eorum quartam centenam affigamus in celo ut influat humiditatem in 4o gradu cum fuit necesse. Et omnes iste sunt res humide in 4o gradu

De rebus humidis in 4o gradu

Vene

Argentum vivum

Potus

Nix etc.

Iam perfecimus auxilio dei et canones predictos et considerationes utiles et gradum in rebus calidis frigidis humidis et siccis

Scientia ad cognoscendum de omnibus rebus predictis

quas simul duas proprietates habent.

Valde indicatum necessarium et revelatum scientia ad cognoscendum de unaquaque re quam proprietatem habet complexionis quia omnes res ex iiii elementis plures proprietates habent quam unam quia elementum aque est frigidum et humidum. Aer calidus et humidus. terra frigida et sicca. Ignis calidus et siccus. Et quia qualitates prime que sunt calidum et humidum frigidum et siccum tantum iiii modis possunt combinari. Ideo sunt tantum iiii elementa. Nam siccum et humidum quia contraria sunt numquam in eodem simul existunt in actu. Et eodem modo frigidum et calidum quia contraria sunt numquam in eodem simul existunt. Cum ergo scire volueris de aliqua re de qua ex predictis utrum sit, sit calida humida calida sicca, frigida humida frigida sicca. quere eam in tabula caliditatis et si ibi inveneris eam scribe extra talis res est calida in tali gradu. Deinde quere eam in tabula humiditatis et si ibi illam inveneris scribe de eadem quod est humida in tali gradu et ita invenies complexionem eius. Et ut intelligas que dico quere argentum vivum in tabula caliditatis et invenies ipsum calidum in iiii° gradu deinde scribe illud. Consequenter quere argentum vivum in tabula humiditatis et invenies ipsum calidum in ii° gradu et scribe illud. Et et ita

invenies quod argentum vivum forte calidum et humidum in ii° gradu et calidum in summo et humidum in summo

Nota quod primus gradus

non attingit ad plenum sensum gustus vel tactus. Secundus gradus sensibus adequatur. Tertius gradus excedit sensum et non destruit illum. Sed iiii° gradus ledit et vulnerat et violat sensum et ad hanc considerationem ordinatur x gradus ut est in qualibet re accepta

Scientia ad affigendum in celo nostro temperatissimam

Complexionem que plus fieri potest

Nominemus res temperatissimas ex quibus

extrahamus unam essentiam ut affigamus eam in celo nostro ut influat nobis summa temperiem et equatissima super omnem modum excellentiorem quo fieri possit in mundo. Et sunt res temperatissime et equate in suo esse que sume sunt ad confortandum conservandum et continuandum vitam durum dei nostro hominis

De rebus temperatissimis

Perna. Capilli veneris. Radix lilii. Cassia fistula. manna.

Extrahe quintam essentiam ex hiis et infige eam in celo nostro quia perfecte tunc celum influit in nobis sanitatem

2 vitam et continuationem eius usque ad ultimum terminum nobis constitutum a Deo. ¶ Et iam dictum qualiter vitam essentiam eius affiges in celo similiter cum pruna cathrimia aurea et cum similibus extrahes quintam essentiam ut affigas ipsum in celo ut pulverisetur donec efficiantur sine tactu 2 tunc pulverem proice in celo nostro quia perfecto toto in pulvere virtute et quintam essentiam associabit sibi

¶ Canon 10us docebit affigere vitam essentiam rerum

Attractivam in celo nostro ut possit a vulneribus extrahere lignum vel ferrum

Infigamus igitur in celo vitam essentiam que possit attrahere a corporibus lignum vel ferrum infixum. Et attractiva necesse est esse calida et subtilis partes sunt iste.

¶ De attractivis

¶ Magnes serpentina assa fetida maiorana. Apium pulegium. Petroleum. Sulfur. Armoniacum. Oleum ¶ Aristologia longa radix cum dipinnum. Centaurea capsia et omne stercus vostium et omnia sanguisuge attrahunt. ¶ Infundite igitur in celo nostro istas res 2 attrahent ad se vitam essentiam earum 2 tunc attrahet ab omni vulnere sensibilis 2 statim ferrum emissum et lignum

¶ Canon 11us docet in celo nostro affigere vitam essentiam rerum

que purgant humores nocivos corporis nostri

¶ Essentia diversis modorum purgandi humores nocivos

De laxativis

Quedam laxant ventrem vel provocant vomitum dissolvendo 2 attrahendo penetrando 2 humores sibi similes abhominabiles nature attrahunt quos inimante expulsiva membrorum virtute ad stomacum 2 intestina impedimentum inferentia et sic humores eiciant ¶ Quedam autem purgant cum viscositate ut mercurialis. ¶ Queda acuitate ut euforbium. ¶ Queda cum expressione vel compressione ut mirabolani. ¶ Queda cum salsugine ut semen atriplicis. ¶ Queda cum dulcedine ut cassia fistula et sic alia purgant hunc humorem alia illum.

¶ Sanguinem purgantia

¶ Cassia fistula manna succus mercurialis malva viola

¶ Coleram purgantia

Mirabolani citrini · capillus veneris · reubarbarum · mercurialis · viola · prunia · succus lactuce · cassia fistula · tamarindi

Aquosos humores purgantia

sarcocolla · sambucus · anacardi · crocus ortensis · kebuli ·

Coleram rubeam et flegma purgantia

Coloquintida · thimus · stafisagria · hermodactili · turbit · euforbium · tapsia · salgemma

Melancoliam purgantia

Mirabolani indi · kebuli · lapis lazuli · lapis armenus · sticados · camepiteos · cuscute · squinantum · sarcocolla · euforbium · radix cucumeris agrestis · succus ebuli ·

Coleram rubeam purgant simul et flegma

Coloquintida · scamonea · agaricus

Aquosos humores educunt

Polipodium · elleborus · utrumque · polipodium · cathapucia · electuarium indum · titimallus · centaurea minor · agaricus

Coleram rubeam et nigram purgant

mirabolani indi · succus caulis · nitrum · fumus terre · enula · sene · elleborus niger · ...

Hee res mirabiliter tradite a deo cum dedicata

virtute ad expellendum nocivos superfluos humores de corpore nostro. Et sunt alia plura que in hoc capitulo non ponuntur. Cum igitur volueris quintam essentiam harum rerum affigere in celo nostro ad purgandum sanguinem et alios humores, accipe res de capitulis suis et infunde eas in celo nostro et attrahet virtutem earum. Utere tamen caute, multo plus auferet cum celo nostro quam sine celo, ideo necesse est ut sis cautus.

Canon xiiii. Ad extrahendum vitam eternam ex rebus

Constrictiva ad affigendum eam in celo nostro ut constrictione et stipticitate influat in corpus nostrum cum sit necesse

Ea autem que constringunt aliter sunt frigida et terrestria et quedam constringunt qui ex sui fortitudine partes coniungunt ut eas que grossos generant humores et nimis virtute retentiva conferunt et multum nutrimentum prestant. Et de numero horum stipticorum que constringunt quedam constringunt sanguinem quedam constringunt ventrem

Restringentia sanguinem

sunt hec. Corallus · bolus · terra sigillata ·

terra sigillata · calx · cimolia · galle · sumach · ematites · plantago · sucus salicis · dragagant · gummi arabicum · cinis tamarisci · balaustia · ypoquistidos · ferrugo · virga pastoris · alumen · tucia · pentafilon · portulaca · sanguis columbe · sanguis vacce · stercus asini · cortex corticis nucis · pili leporis usti · filtrum ustum · argilla · antimonium · attramentum ustum · cinis facta ex panno comburente ita ut sanguinem ex vena fracta stringat ·

Thus etiam sanguinem constringit consolidando et carnem comparando · Ex hiis ergo infige in celo nostro et tibi nostrum celum miraculose sanguinem constringet cum fuerit necesse

Rem

Scientia ad extrahendum virtutem centrarum ex rebus que

ventrem constringunt ut affigamus eam in celo nostro ut miraculose ventrem constringat cum fuerit necesse

.a. Appone res istas in celo que ventrem constringes Et sunt res iste que sequuntur que constringunt ventrem

Stringentia ventrem

Citonia · sorbe · corule · mora celsa · prunia immatura · mala pontica · locuste · coagulum lactis · coctum · lac asine · caseus amigdale · simila · risi · milium · glans · fabe · semen papaveris nigri · spella (?) mixta cum aceto · folia cipressi · boli · terra sigillata ·

masticis · corallus · sumach · berberis · sanguis draconis · ypoquistidos · cimolia · balaustia · spodium · plantago · alumen · stang (?) girum · dragagantum · gummi arabicum

Quedam efficiunt stipticitate sua et constringunt ut mirabolani gariofili · Infunde ergo in celo nostro et habebis virtutem mirabilem ad constringendum ventrem

Rem

Scientia ad extrahendum centram virtutem a rebus

indurantibus ad affigendum eam in celo nostro ad indurandum membra nostra vel alia que indurare volumus

.f. Frigida nimis et humida sunt que materiam congelant et membra indurant et aliqua ex eis sunt frigida et sicca · sicca ·

Indurantia sunt ista

Mirtus · psilium · semen portulace · aqua lentis · solatrum · iusquiamus et maxime semen eius · Illud enim argentum vivum constringit · Affige ergo ista in celo meo et influet celum induratione et vehementer stupefaciet

Scientia extractionis virtutis centrarum a rebus mollificantibus

ut sibi celum mollificantibus influat in materias vel a(?) liis quam volumus

Rubrica

De mollificantibus ut celum instruat mollificationem ex hiis

Dicam ergo que sunt que mollificant et sunt ista calida in parte que non multum calefaciunt nec exiccant

De mollificatiuis.

Camomilla. absinthium. eupatorium. mellilotum storace liquida. mastix. Armoniacum. bdellium. galbanum. oppoponacum cerice. radix altee. oleum ... adeps capina pullina anserina. hircina medulla ceruina et vitellina vitulina

Cum hiis ergo rebus celum nostrum mollificatum reddemus

Rubrica

Scientia ad extrahendam scientiam uirtutem a rebus que maturant

ut celum nostrum unde ad illis maturationem inducat

P. Reuertamur igitur ad noticiam rerum que maturant et saniem educunt temperata sunt uel uicina temperato calore et humiditate

De maturatiuis

Aliud sunt que sunt uiscosa claudentia poros unde naturalis calor intus confortatur et materiam apostematis digerit et sunt storax liquida. Anetum. ... radix altee semen lini et fenugrecum fermentum cum sale. Deinde passa. butirum sudor hominis mundi se exercitantis saliua hominis ieiuni cum fermento. Mitte ergo ista in celo et maturabit apostema ultra quam credi potest

O. Opilant que terrestria sunt et uiscosa et precipue que grossos et spissos generant humores

Hec sunt opilatiua

Panis azimus. ... et omnium fructus simila. dactili. pinguedo. caseus. glandes. pulmo collecta in foliis nespili

Que aperitiua sunt attenuatiua incisiua et mundificatiua uirtute debent habere. Aperiunt enim meatus opilatos attenuando et incidendo humores uiscosos et spissos et mundificando eorum superfluitates atque expurgando uulnera sordidiora

Sed eorum quedam aperiunt intus et extra et sunt que uiscositate et amaritudine sine ponticitate habent

Rubrica

Scientia ad affligendum contrarietatem corrosiuorum

Corrosiua sunt alias rodentia ulceratiua in hoc differunt quia corrosiua sine

non debet esse sicca et substantie habere subtile cum ponitur super carnem

Corrosiua superficiem aliquantulum vehementior a necessaria est hec. Hec autem ulcerant quia carne sunt duriora sicut predicta carne corrodunt. Uirtina est calida ualde ut cito perforent et grossa in substantia ut diutius in carne mordicando eliquescant in quo ostenditur quod electarium uirtina non habet uirtutem nisi esset grossicies sue sede in qua agit et in qua est eius fomentum et quasi sua violentia ignis teneat in se. Unde est quod ignis ille superior naturalis non habet virtute tamen et si fortassis non videatur non arbitror omnes capere verbum istud

Es ustum salgemma viride eris Alumen. vitriolum. tucia. Antimonium Arsenicum

Ulceirantia superficiem

ponuntur ad corrumpendum cutim ut expellatur superfluitas humoris. Et sunt hec

Hec sunt ulcerativa superficiei

stafisagria. cantarides. Radix affodilli super omnia salsa acria et acuta piretrum euforbium adarcis piper nigrum calx viua sinapis. Acetum vinum sapo folia ficus flamula

Que stiptica sunt

z sine morditatione parum desiccant sufficiunt stricture inducere et inde quoniam sunt appenda sunt autem hec.

Es ustum. mellilotum. galla. Albumen. balaustia. spodium. Aloe. litargirum cum cum ovo, plumbum ustum. cerusa

Pone ista infra celum nostrum z instruet tibi conditiones

Scientia ad affigendum conglutinatione in celo nostro

Conglutinant medicine uel sua dispositate uel mundificando vulnera z operando carnem uel constringendo distantia labia solutione adiunctum

Conglutinativa

gipsum folia cipressi. sp sarcocolla. lolium. Aloe. cortex thuris. mirra. bdellium litargirum. balaustia. mumia. sanguis draconis. asfaltum amidum lolium quia folia quercus. serpentina. tegula usta amigdale amare quod tantum interius operantur per lugitate interiora venarum et exterius operari non possunt per angustiam venarum sicut ea quod ponicamte habent ad interiora ut absinthium

Et notandum quod

quod est vehementer aperitiua quasi propter valet ad ad forte opilationem splenis ut scolopendria. Quedam debilis est in suis virtutibus et ad debiliorem valet valet ut portulaca

Aperitiua sunt hec

Cappares. Affodilli. costum. genciana.
zinziber. cinamomum. Cheilocassia. Assara
Dauci. baccelauri. ysopus. camedreos.
camepiteos. Anisum. policaria calamen-
tum. ypericon. Apium. trifolium pe-
trosilinum. leuisticum. celidonia spica-
dos. ptisana. solatrum. satiola. Ab-
sinthium. ruscus. Agrimonia. eupatorium.
spica. ozimum. rubebe. fumus terre.
Centaurea. xilobalsamum. Aurum. Aristologia
rotunda. polium. peonia. semen buxi.
menta. sambucum. prassium. lacca. cypera
nigra. atriplex. porrum. cepe. Fermentum
cum sale et oleo. fistici. cinamo-
sparagus. cruce. squilla. lupini
semen. [struck through] Abrotanum. farina
ordei. Agaricus. alumen. liquor vi-
triolum. es ustum. sal armoniacum
nitrum. eupatorium. sticados. fumus
terre. rubea. aloe. epatica. semen
atriplicis. semen porri. orobi. mastix
peonie. zafrana. mirra. frumentum
prassium. cinamomum. Auctum. sapo.
tamariscus. mastix. spuma maris
maris. genciana. calamentum. lac
ficus. pix liquida. petrosilinum.
diptamnus. capsia. stafisagria. fel
porci. stercus caprae. semen melonum.
liquiricia. cassia fistula. mel. vinum
dulce. Cum post ergo quantum
centrum habemus dixerimus in celo nostro
et insuper aliud conditione istorum.

Scientia ad extrahendum vitam eternam a rebus mordicativis.

Est hec que mor-
dicatione vulnera
temperate mordicant carnem
bonam in vulneribus. Et sunt ut thus. aristo-
logia longa. porros. orobi. lithargirum.
Cerusa. plumbum. Asfaltum. mirra. se-
men atriplicis. semen tamarisci. mel.
aloe. testa ovi. simplicium. filtrum ustum.
pili leporis usti. Istarum rerum
quintam essentiam affiges in celo nostro
ut suam consolidationem per miracu-
lose influat.

Scientia ad affigendum virtutem attenuativam in celo nostro

Iam ista sunt que
attenuant et
dissolvunt calore suo separant
neque separant partes rei
in qua agunt suo calore. Videmus
ad ignem mel quod dissolvere fumum
dissolutum ultra postquam suam partem
a parte separat. Et hec sunt que precipue
in humano corpore ista operantur.

Hec sunt attenuativa

Affodilli. ruscus. abrotanum. aristologia.
Amcos. armoniacum. Assa fetida.
Agaricus. Ammoniacum. Allium. balsamum.
cepe. cappares. camedreos. camepiteos.

acacia · camomilla · cappari · cinamomum
coriandrum · calamentum · bulbus ·
cyminum · eupatorium · eruca · et semen
eius · ciceris · euforbium · fenugrecum
fex vini quamvis citri · genciana · yreos
cyperus · fu fu · mastix · mentastrum
vitriolum · semen urtice · xilobalsamum
polium · pinee · peonia · sauina · policaria ·
petroleum · capsia · ruta · nitrum · sambucus
serapinum · terebentina · opoponacum
pix liquida navalis · sticados · scolo-
pendria · sisamum · semen lini · uva passa
sanguis mustele · stercus vacce · pin-
guedo leonis · castor · ¶ Infigit ergo
in celo nostro ista et herbis virtutem
attenuativam sic predictum credi potest ·

¶ Scientia ad infundendum in celo nostro virtute incisivam

Incidunt mediocriter et dividunt humores calore celi operante ut omnia acetosa maxime acetum quia illud est ex vino forti factum hoc enim per nimia sui subtilitate in remotis operatur longe ceteris humoribus acetosis in vicinis longe operatur. Hec sunt igitur incisiva

¶ Incisiva sunt ista

¶ Eupatorium · squilla · cyperus · camedreos · camepiteos · petroleum · piper nigrum · ruta · ~~[illegible]~~ nitrum · mel · nux cyparis · orobi · sal et.

acetum

¶ Scientia ut celum nostrum citum mundificet

Que citum mundificant calida debent esse non tamen multum aut grossam aut terrestrem debent habere substantiam

¶ Mundificantia citum ut absinthium · cepe · camomilla · radix sambuci · radix cucumeris agrestis · aloes · abrotanum · oleum vetus · costus · rosmarinum

Rem

¶ Scientia ad affigendum in celo nostro quandam centrum

Diaforetica

Diaforetica omnia calida ut per poros capiat humores in fumum extenuant et evaporent aut evaporare faciant ut fumus [illegible]. Absinthium · cassia · ruta · piretrum · galbanum · sal nitrum · petrosilinum · maiorana · adiantos · semen urtice · sauina · brionia · oleum vetus · mentastrum · mel · cepe · zafrani · bauria · [illegible] abrotanum · aristologia · radix affodillorum · radix cucumeris agrestis ¶ Hec faciunt celum nostrum ut humores evaporentur

¶ Scientia ut celum nostrum sit apertissimum

Repercussiva sunt ea que humores et partem patienti repellunt et sunt frigide nature ut constringendo membrum retinendo spiritum virtute membri expulsivam confortant

Hec sunt repercussiva.

Chimolea. glandes. iusquiamus. papaver. plumbum. solatrum. memite. sempervivum. et porcinus(?) acacia

Scientia ad affigendum in celo nostro vim obdormitandi

Faciunt obdormire que nimia frigiditate sua abstergendo nervos. obturando auditus et animalis spiritus stupore primum induunt

De stupefacientibus

Papaver nigrum apium. mandragora. iusquiamus. sempervivum. piscis quidam qui dicitur tortedo. salamandra pistata. aqua frigida. lenticula aquatica. sempervivum. portulaca. psillium. Istorum quantum celebratum(?) affige in celo nostro et sine dubio faciet obdormitare mirabilius quam credi possit

Scientia ad affigendum mordicationem vel centam(?) in celo nostro

Mordicativa sunt que salsuginem habent multam et acumen

Hec sunt mordicativa

olive cum sale et aqua condite. porrum. arsenicum. cantarides. succus elebori. radix cucumeris agrestis. Si hec infundas infra celum nostrum influet mordicationem in nobis

Scientia ad dandum vim confortativam in celo nostro

Confortant que humores in cerebro vel in corde humiditates superfluas purgant et sunt sicut sticados(?) cuscute. sarcocolla omnes mirabolani fumusterre. Confortant que cordis sanguinem clarificant ut aurum argentum et perle sive margarite. Confortant que ponticitate aliquid habent quia ponticitate sua et grossitie substantie sue poros membrorum condimentant(?) et spiritus(?) uniunt cum adiutorio virtutes operantur. ut absinthium. Corroborant omnia que vitalem spiritum vel animalem confortant ut rosa. Et que nutritivam stomachi confortant ut cinamomum(?). Ceteri preter predicta hec sunt confortativa

Confortantia sunt ista

Ambra. caphora. crocus. sumach. berberis. menta. folium. cyperus. xilocassia. sandali. galanga. mirri(?). zedoaria. pomum citrinum. cardamomum. borago. ozimum. spica. cubebe. storax. sarriola(?). sponsa(?) solis. mastix. muscus. xiloaloes. xiloaloes. nux muscata. macis. gariofili. calamus aromaticus.

Infige ergo istam in celo nostro et confortabunt naturam et virtutem sicut quam credi potest venena.

Scientia ut affigas in celo nostro vim ad expellendum venenum.

Habet hoc celum nostrum maximam virtutem ad expellendum venenum si effundas in eo carnes galli vel gallinae nucis Indiae maiorem et minorem, reubarbarum, allium et alia quae contra venenum in libris philosophorum sunt assignata.

Rta

Canon xiiii. in extractione quintae essentiae minerae

Scientia ad extrahendum quintam essentiam ex Auro

Licet super dictum extrahere quintam essentiam et cetera tantum quod nostro proposito sufficit videtur ex superabundanti tamen de extractione omnium mineralium aliter quam plus auxilio omnipotentis dei specialiter faciemus. Et primo qualiter extrahatur quinta essentia ex auro et iste est modus. Reduces aurum in calcem per magisterium quod te docui supra in 20. lacte in lacte vel urina antiqua in vase vitreo lato et sit liquor in altitudine 4or digitorum et intus proice calcem auri et pone ad fortissimum solem in estate et dimitte et videbis elevari quasi liquorem olei desuper natantem in modum pelliculae. Collige igitur cum cocleari vel penna infundendo in cocleari vitreo ubi sit aqua et sic pluribus vicibus in die collige donec nichil plus ascendat et ad ignem facies evaporari aquam extractam et remanebit tibi quinta essentia vera auri. Et multi vocaverunt hanc quintam essentiam sic extractam oleum incombustibile in quo posuerunt philosophi maxima secreta philosophiae. Et si hanc quintam essentiam nostram affixeris in celo nostro potest sine omni falsitate perditam naturam reparare virtutem iuventutis reducere et vitam nostram prolongare usque ad ultimum terminum vitae nostrae nobis constitutum a deo. Et modo tibi in veritate apperui id quod est in re secretum maximum in reparatione naturae et in maximis et cetera quas debes nobis reservare. Et habet oleum illud sive quinta essentia auri dulcedinem maximam ad mitigandum dolorem vulnerum et ulcerum et ad sanandum vulnera et ulcera et mala multa et infirmitates multas sicut credi potest.

Rta

Scientia ad extrahendum quintam essentiam

ex Argento plumbo et stagno

Qualis quinta essentia ex Argento

possit trahi simpliciter ut ex auro tamen universaliter te docebo et magisterium maximum ut habeas acetum optimum distillatum nigrum quod infunde nobile tartarum calcinatum et sal armoniacum in amphoram vitream vitream quam

in instanti claudas quia virtus exalat
armoniaco immisso in amphoram istam primo
cum ponas argenti calcem quam supra
te docui facere si vidisti quia sigillata
cum luto sapientie pones in fimo calido
et ibi putrefiat viii. diebus vel decem
postea pone in distillatorio et primo ascen-
det acetum Deinde quod mirabile
est ascendet argenti essentia viva in
modum argenti vivi que talis et tante
virtutis existit in operibus miris
ut nemini liceat revelare

Scientia ad extrahendum quintam essentiam

ex argento vivo

Gloriosus et sublimis deus

ita ordinavit in quinta essentia
vitrioli et cuperose cum
argento vivo invisibiliter extrahantur quinta essentia
Argentum vivum sublimatur cum eis atque cum
sale cum tunc ascendet argentum vivum al-
bissimum vivum essentia vitrioli et cuperose sine
dubio trahit secum et cum habes arge-
ntum vivum sublimatum cum istis habes invisi-
biliter quintam essentiam eorum absconsam in
terra argenti albedine nivis predicti Et
ista quinta essentia invisibilis vocatur sulfur
philosophorum quod est invisibile Ideo dicunt
quod sulfur eorum non est sulfur vulgi sed
eorum Et paucissimi philosophi ad hanc
notitiam pervenerunt Et quia est quod
statim coagulat mercurium in album
super albedinem nivis et quia sunt eiusdem

nature ideo secum cum sublimantur Et
scito quod argentum vivum sublimatum habet
quasdam partes combustibiles et habet quintam
essentiam que corrumpi non potest per ingenium
nostrum Nos videmus quod si infra
aquam corrosivam factam ex vitriolo et sale petre
immisceas argentum sublimatum verum quod
lavabitur totum et in aquam quertetur
Immitte argentum sublimatum cum corrosiva
vel vitriolo et sale cum albissima infra
aquam corrosivam predictam donec totum
argentum vivum dissolvatur in aquam Con-
sequenter totum illud pone ad distillandum
ascendet cum primum aqua corrosiva. Deinde
sequitur quinta essentia mercurii et vitrioli
simul ita alba ut albedo nivis ei non va-
leat adequari et remanebit in fundo
corpus mercurii et vitrioli fixum simul com-
bustum et incipies reiterare dissolutionem huius
vite essentie in aqua forti predicta et subli-
matione predicta iii vel plus donec post
sublimationem nulle feces remaneant in fun-
do vasis sed totum sublimetur in album et
habebis iussu dei quintam essentiam mercurii et vi-
trioli sibi perfectissime separatam si quis caperet
misterium maximum foret quia res grandes
habet ex quo eius essentia incorruptibilis est
effecta et de natura incorruptibilitatis
celi et plus quam auri Et si cupis
quintam essentiam vitrioli vel cuperose extrahe-
re quintam essentiam mercurii infunde illud in
aceto distillato vel alio et dimitte resolui
diu et argento vivo residente in fundo vasis
essentia vitrioli vel cuperose in aceto sine
dubio remanebit Quod si ad oculum
probabis extingue plumbum vel ferrum
in aceto et post illud acetum misce cum illo
primo et videbis essentiam vitrioli vel cuperose
et habebis rem rubicundissimam et splendidam

supra modicum. Distilla per filtrum et pone
ad lentissimum ignem et collige nebulas nigras
que generabuntur in superficie et quinta essentia
pulchrior cum auro tibi remanebit que
valet ad vulnera sananda et morbos corro-
sivos sicut et vera essentia antimonii sanat fi-
stulam et cancrum et alia mala quamplurima

Scientia ad extrahendum quintam essentiam ex ferro et cupro

A ferro et cupro extrahitur
vera essentia ut eorum limaturam
infunde acetum mixtum cum
sale communi vel armoniaco et ad fortem solem ele-
vabitur ex ferro crocus ferri et ex cupro
es et viride quod vocatur flos eris et cum
aceto fit cerusa cum plumbo laminato
que est vera essentia eius que omnia ad me-
dicinas valent

Scientia ad extrahendum quintam essentiam ex sulfure

et auripigmento auro rubeo.

Et erit necessarium
tibi pulverisare sulfur quo
facto in antiqua urina pone
illud ad lentissimum ignem donec fiat urina
colorata et illam adde primo et aliam ap-
pone quousque urina ibi potest colorari. Con-
sequenter omnes coloratas urinas pone ad
ignem ut evaporentur et remanebit tibi vera
essentia pro sulfure in fundo vasis quam
pone in vase lato cum aceto ad ignem lentis-
simum et si quid de pinguedine sulfuris
fuit dissolutum elevabitur virtute aceti
in nebulas nigras quas removebis cum
penna et remanebit tibi vera essentia sulfuris
sic purgata ut pulcritudo auri ei non
valeat comparari. Eodem modo operaberis in
aliis rebus similibus ut in arsenico aureo
et rubeo et quorum

Scientia ad extrahendum veram essentiam

ab antimonio et marchasita plumbea

Deus celi imperator
testis est quod nunc
ego tantum secretum tibi
revelabo quod revelatum
expresse aut numquam fuit aut paucissimis
notum et hoc est archanum capitale ex se-
cretore. Recipe quintam essentiam ab Anti-
monio et modus eius est ut mineram antimo-
nii pulverizes donec fiat sine tactu quo
facto accipe acetum nobilissimum distillatum
et pulverem antimonii pone intus do-
nec acetum coloretur in rubeum quo facto illud
coloratum auferatur et iterum ponatur ad par-
tem et aliud desuper ponatur conserva
crede michi revolvas libros omnium philosophorum
et quamquam plurium philosophorum numquam invenies
quid est illud nec arte vera invenies
ut quod postea argentum vivum possit nunc
iam in colore rubeo rubeo sublimare laborum
satis lauda deum de hoc quod dixi

Scientia ad reducendum argentum vivum sublimatum

vel quintam essentiam eius separatam in quantum
et apud philosophos late dicitur appellare

Omnis spiritus sublima
tus sic est argentum

Vivum etiam vel essentia eius
aut arsenicum sublimatum aut
sulfur aut armoniacum. Et hoc maxime
intellige per argento vivo sublimato sic enim
reduces in aquam vel in lac virgineum
secundum nominationem philosophorum et est modus iste.

Recipe argentum vivum sublimatum vel quintam
essentiam eius et pone in vase vitreo vel
vitreato lato seu amplo et constitue
illud in trepidat archetnoz .i. pro fur-
no philosophorum ubi est ingenium mirabile ut
illud quod in eo ponitur digeratur
equaliter ab omni parte. Et sic constitue
parietes furni rotundi in habitudine
medii pedis super parietes elevatos ingredi
laminam ferream talem. Et sic fa-
cias ut latera lamine non tangant
parietes furni sed sustentetur in quatuor
illis brachiis suis et calor qui descen-
dit ab inferiori tantum per latera as-
cendere possit in circuitu lamine atque fur-
ni supponitur quod ferreum hostiolum
vel terreum unde immittantur carbones
deinde super parietes a lamina et supra
edificare incipies in rotunda per medium
palmum vel circa et desuper testudinem
rotundissimam opere figuli facta lorabis
cum aqua cooperies furnum tuum et in
latere super laminam foramen facies quod
claudes cum hostio de terra apto a-
pertes furnum tuum. Certum est tibi si
intellexeris habes quod iste furnus equaliter
ab omni circumferentia eius quia calor per la-
minam impeditur ab inferiori et pervenit ad
latera et a lateribus reflectitur equaliter
ad medium ideo furnum fecimus stare rotundum.

Cum autem hac volumus
in furno locare in medio lamine constituemus
tres dentes per duos digitos elevatos equaliter
distantes et scutellam desuper apponemus ut
in aere elevetur ut instar scutella terrea
calidus donec super modicum ignem etiam coloretur
quo facto auferatur et sic donec in aceto
amplius non coloretur coloretur et collectum
acetum coloratum pone cum distillatorio
et ascendet acetum.

Primo enim videbis
miraculum stupendum
quod per rostrum vitreum videbis quasi mille
venulas benedicte minere ascendere
descendere per guttas rubeas sicut rore
est sanguis quem benedictum liquorem
recollige ad partem in amphora quo ha-
bito habes rem cui totus thesaurus mundi
adequari non potest.

Vide miraculum manifestum
tantam dulcedinem Antimonii rubeum vel essentia
ut dulcedo mellis ei adequari non potest.
Et dico tibi per veritatem dei quod intellectus
humanus non posset capere nec credere valorem
nec virtutem stupendam vere essencie Antimonii
supradicti. Quod dicam tibi Aristoteles
in libro de secretis secretorum dicit quod illud
est plumbum suum licet non nominet nomine
Antimonii supradicti. Crede mihi nunquam
fuit in natura secretum maius nec erit.

Adverte quid dico
Omnes homines laboraverunt ut species
minerarum sublimarent nunquam voluerunt quintam
essentiam Antimonii sicut dixi si dicerem tibi
millesies hoc est secretum secretorum nunquam possem

sufficit ad experimenta

sufficit ad experiendum medietatem archani

¶ Aufert dolorem omnium vulnerum et mirabiliter sanat. Unde est incorruptibilis et incombustibilis et utilis super modum. xl. diebus indiget putrefieri in amphora sigillata in fimo et tunc operatur archana. ¶ Et est maximum super ut ex minera tantus dulcor procedat. ¶ Et ne credas impossibile quod tibi revelavi ¶ Non quia revisa si ponatur in aceto distillato et bulliatur in eo per horas duas vel plus si acetum cooperiatur donec remaneat in spissitudine olei et vocatur illud oleum plumbi et habet dulcedinem mellis set hec dulcedinem fatuam. ¶ Et dulcedo vero eius auri minerarum quod rubeum est dulcedine mellis vel zucari vel rei alterius in qua est archanum omnium omnium archanorum est dulcedine melior omni dulcedine mellis vel zucari vel rei alterius. Tres dentes sunt et gemini et super eos constituimus amphoram vitream quam cooperimus cum alia scutella terrea ut in medio ambarum scutellarum amphora in medio interstitio aeris collocetur non tangens nec fundum nec latera undique et quia perpendiculariter caput seu medietas furni elevari potest aperimus et cooperimus quando volumus. ¶ Hic est furnus secretissimus philosophorum qui athanor appellatur et ad notitiam eius paucissimi homines pervenerunt et hic fit digestio ab omni parte. ¶ Cum ergo volueris mercurium vel aliquem spiritum sublimatum converti in aquam seu in lac virgineum pone super laminam vitri dentem scutellarum cum re diligenter trita et non cooperies eam si aer calidus maxime humidus tangit et da ignem tamen carbonum quia modicus ignis sufficit tibi et continua ignem iugiter per viii dies et noctes et ibi in stufa calida et spera spiritus calcinatur. ¶ Recipe ipsum deinde et diligentissime trita super marmor ita donec sit sine tactu deinde hec pone in distillatorio vitri quod colloca in balneo marie in caldaria et de duobus digitis non tangat aquam si in aere suspendatur fiat ignis sub balneo et in stufa humida et calida licet non tangat aquam. Mixtura argenti vivi resolvetur in aquam hoc est quod fuit bene calcinatum et bene trituratum postea per desuper alembicum distillabitur lac virgineum id est quinta essentia argenti vivi et vitrioli sal mixti et est in eo secretum secretorum. ¶ Et mensura sine pondus ignis est in digestione omnium volatilium in meo athanor id est furno ut per hostium quod est factum super laminam immittas manum in furnum quam tenere posset in aere sine lesione ad minus maximus est ignis minimus eum et calore. ¶ Infixione autem omnium rerum volatilium in eo necesse est res infra amphoram sigillare et ignem debilem dare. ¶ Intellige quod ex creatione vero eius in hac parte quod hoc est res magna super quam credi potest

Recipe

¶ Scientia ad faciendum ignem adeptum qui est sine carbone

sine flamma et sine luce agens super omnia actione ignis visibilis et sicut agit ignis infernalis

Excellentia secreti ignis adepti est

tanta et talis ut virtus eius explicari non possit et fit sic. Recipe argentum vivum sublimatum cum vitriolo et sale communi et melior est cuius vitriolum concta supra extracta. Deinde accipe sal armoniacum septies vel decies sublimatum et pondera equas partes

archanorum

misce et tritura diligenter et expan-
de pulueris sup̄ marmor et pone de noc-
te ad aerem quietum et serenū uel in
cellario frigido et ibi guttentur in aquam
quā collige in vase vitreo fortissime bi-
cocto bene conserva ¶ Et hec aqua tante

Aq ardēs rto est

actionis est ut si una modica gutta
tibi cenderit sup̄ manū in ictu oculi pforā-
bit eam et cede nō si ceciderit sup̄ laminā
cupream uel eneam uel ferri ⁊ tante vir-
tutis est ut hic ignis ut metalla intus
conuerta sicut argentū cuprum vel stagnū
guttat in similitudinē margarite seu pne

¶ Et quis sciret operare hunc ignē sine
dubio omnē ignē sacrum extingueret in
ictu oculi et omnē morbum corrosiuū
sanaret ¶ Et scias quod multi hanc re
sal armatum in suis libris appellant quod
non doceat magisterium eius

¶ Scientia magisterii opera-
tionis aque fortissime

⁊ Vtilissime sup̄ modum

Creator Archanorum

Deus tot mirabilia condidit
in natura ut nec intellectu
in posset nisi pauca capere ut valet de lin-
gua valet dici mirabilia nisi balbuciē.
Do narrare ut ex archanis zenelalu
tibi aquā diue actionis ¶ Et magisterium
eius est ut accipias optimū albū tartare
calcinatū pone in vase aliquo terreo uel
vitreo et infunde desup̄ meliorē aquā
ardentē quā potes habere ⁊ pone desup̄ a-
lembicū et distillabis ardentē aquā
debilitatā amone quia nichil valet.

¶ Aut depone p oculis Aut p lotiōe melio-
dem accipe tartarū tuū et inuenies ipm fo-
rtissimū in duplo et hoc qualibz vice proba-
bis cum ligua ¶ Item alia aquam ardētē
plus viribus desup̄ quia qualibet vice infor-
nabitur sup̄ modum et tantū erit fortissime
potens ut nulli alteri in opere valeat quia
qualibz vice erit inuenies de uas fructū et
est natē plura vasa hēre in magisterio eius.

¶ Et si vis contemplare vim eius tri-
turium est ⁊ pone sup̄ marmor ut coliture
in aquā quam pone in fortissimo vase vi-
treo et infunde intus sal armoniacum
et subito sigilla quia vis eius subito exa-
laret ⁊ vtus Vis huius aque est in ictu
oculi omē vulnus sanabile quod fit ex
lesura vel ex scabie in cute omnes scabies
⁊ exituras curat subito valde si non est
tibi necesse parum scabiei vel vulneris armo-
niacū inserē ¶ Et si vis virtutē eius
auge ad summū misce cū eo ignē adeptū
⁊ operatur phisicis ignis ī infern ¶ Et
in fin aqm illā pura sine armoniaco arge-
tum vivū sublimatum transferes cū modico
calore vivificabit illud et omnes calces
corporum educet ī corpus mirabilia operatur ¶ Et
si contingat tibi quod ignis adeptus in precedenti
capitulo elatus uel elatus fracto vase segregatur
p cineres collige diligenter ōnē illud quod
in cineribus inuenies pristinū ⁊ tale pone sup̄
marmor ⁊ sicut prius guttetur in aquam
⁊ tantum valebit ut prius sicut istud ex-
pertum est

¶ Scientia ut scias magister-
ium separatoris auri ab.

Multa opera sunt in quibus mixtura sit auri pariter et argenti sicut in decoratione vasorum et calicum capellarum et nobilium personarum. Cum ergo volo unum ab alio extrahere, pone totum limatum infra aquam fortem ex vitriolo et salepetra et solum argentum dissolvetur et aurum ab illa aqua forti dissolvi non potest, igitur habes ipsum ab alio separatum. Et si vis aurum in aquam dissolvi, pone in magisterio aque fortis sal armoniacum et aqua illa sine dubio aurum dissolvet in auream aquam. Et omne magisterium in hoc est utile quia aurum in operatione salvat operationem secundum hoc invenies veritatem.

Excusatio pauperis quia archana sublimia

mirabilis philosophie ultra non revelat

Quia secundum philosophiam catholicam volo dicere secundum scripturam sanctam. Melior est obediencia quam victima. Propter conventionem sanctorum ordinis nostri et propter obedienciam prelatorum ecclesie sancte dei medicinas mirabiles et summe desiderabiles a mundo que non solum quasi miraculose corpora nostra sanarent ab omnibus malis morbis verum etiam ipsa metalla imperfecta in argentum et aurum in ictu oculi transmutarent et quarum magisterii veritas est michi in tribulacionibus carceris volente deo intellectualiter in tribulacionibus reserata minime revelabo quia de alchimicis operationibus religioni nostre prohibitum non licet. Sed deo in consideratione quinte essentie fuit constitutus ubi considerationes alchimice possent vel deberent inseri. Confiteor autem omnibus evangeliis vivo deo invocato in testem quod sine diabolo instigante ad operationes alchimicas laboravi in dampnum sensuum diuinorum bonorum. Et scio quod via est perditionis et mali pro eo quod nullus philosophorum scripsit veritatem in libris nisi ficte et sub parabolis que non valet ab humano ingenio comprehendi et nullus valet ad sublimia pervenire artis alchimice nisi fuerit per altissimam contemplationem et sanctissimam vitam deifica mens eius ita ut noverit non solum interiora nature sed etiam transmutabile transmutare. Nam et hoc potissime est contextum et contra fictum et sophisticum sectatores sunt efficiuntur falsificatores monete et sigillorum prelatorum et principum vagabundi deceptores et sine religione et detestabilis vite de quibus verificatur ad literam verbum Pauli 2a ad Corinthios v° capitulo dicentis semper discentes et nunquam ad perfectionem scientie nec ad scientiam veritatis pervenientes quia qui non possunt ad perfectam scientiam venire ad sophisticationes similes se convertunt et sic male clauduntur.

Reliqua autem opera philosophie summe stupenda cum hiis que hic scribo contestor deum et iusticiam sicut die iudicii quod ab omnibus vinculis integris in septem annis inter compedes et cathenas per sublimes doctores et illuminatores celestes didici in scriptis per libros singulos sed deus voluit nobis vivis evangeliis quibus scribo plenissime revelabo ut potero. In hoc igitur fine accipiat primus liber qui de consideratione quinte essencie appellatur ad gloriam et laudem omnipotentis dei et domini nostri Ihesu Christi et gloriose semper virginis Marie matris eius et sanctorum Apostolorum

petri et pauli et beatissimi patris nostri sancti francisci ad consolationem evangelicorum virorum et honorem ecclesie sancte dei. Amen.

Explicit liber primus qui est de consideratione vere excellentie. In nomine domini

Incipit liber 2us de generalibus remediis feliciter

Licet primus liber qui est de consideratione vere excellentie virtutis in rei veritate existat ut per eum possit animi omnis morbus curari si quis vult profunde enarrare nunc et acutius relicta principia que detexi. Tamen quia non omnes etiam qui videntur aliquid esse sciunt ex principiis conclusiones rite deducere contra infirmitates nunc docebo in hoc libro sanitatis remedia primaria subito et quasi miraculose evangelicos viros ut ex hiis divinis remediis reducantur habiles animo et fortes ad diversos perfectionis labores

Remedium primum qualiter impedimenta senii vitentur in

evangelicis viris et iuventus perpetua dei auxilio obtinetur

Magisterium mirandum incommodorum senii et reparationis perpetue iuventutis et restauracionis iam deperdite et conservationis vite in gaudio et leta sanitate usque ad terminum nobis constitutum a deo est ut recipias veram excellentiam quinte essentie in vase circulatorio artificialiter usque ad summam fragrantiam sicut te primus liber distincte docet infra quam infundas auri quantum contra et perlarum et hanc divinam potionem senex mane et sero utatur qualibet vice ad quantitatem plenitudinis et infra paucos dies ad talem iuventutem deveniet ut manifeste se sentiet ad robur et ad statum scilicet quadraginta annorum vel 30 redisse. Et non credebit se venisse ad perennem iuventutem magisterium est in hoc ut modeste vino utatur cum vera excellentia supradicta ut solum iuventus recuperata fortius obtenta non restauratur sine notabili augmentatione honorum et divitibus preveniunt. Et expedit in magisterio isto addiscere quod utatur vino bono in confectionibus suis in quo sit affixa quinta essentia auri et perlarum sicut docuit primus liber.

Remedium 2m contra mortem et magisterium

In suscitatione mortuorum

.7. In hoc capitulo mortuos appellamus

Appellamus non simpliciter sed illos de quibus
ultimate desperamus de vita qui tamen mor-
ti propinqui sunt ut sunt a medicis derelicti
et a vite actibus destituti ita ut non vtantur
eorum sensibus dum potest tamen modicum de-
glutire huic mortuo in conspectu sencientis
in hoc ut sciatis cito consurgat et loquatur
et vivat nisi sibi advenerit vltimus terminus
vite sibi datus a deo ¶ Et magisterium
huius suscitationis mortuorum est in vltima ecentia
cum quis super tempus iunctute homini mortuo ad-
ministres quam cum medicum statim modicum ejus infra
stomachum glutiendo vel quovis modo recepit influet in cor-
de infunditur radium caloris naturalis et vite et in-
debis eum resurgere manifeste et loquentem et con-
fortatum miraculose iam defuncta et quasi corrupta
natura ¶ Et si vis quod hoc fiat in instanti in tantum
oculis ipsius ut credatur illusio ex subito miraculo
eciam herbe ab herba celidonia cuius flores
fructus sunt coloris aurei extrahe quintam essentiam
secundum magisterium primi libri et de electo ipsius
pone in predicta vltima ecentia quantitatem vnius
granum tritici et statim in instanti quasi cum
recepit illud in stomacho consurget et loquitur
deum confiteri eum cum administratione de ecentie
et curabitur nisi deus omnino iubeat ipsum mori
¶ Et dico tibi in veritate quod hoc est
sublimius magisterium quod sit in transmuta-
cione nature et ad hoc nullus medicorum nisi
tuis preceptis ¶ In vsu autem huius magisterii
necesse est tibi ut sic operaberis in omnibus.

¶ Remedium 2m in cura lepre et eius omnilatione.

Quoniam iusticie divine propter peccata

hominibus infligit infirmitatem grandem pessimam
et inter alios morbos plaga lepre detestabilis
est humano generi et ignominiosa et difficilior aut
etiam impossibilis eius cura quam etiam a deo immittatur
ut lepra quorundam miraculosi quam nulli curare
possent in virtute domini inflicteris eorum
¶ Nos ergo hic loquimur de plaga lepre que
habet ex corruptione nature nascitur non in efficaci
punitione creatoris propinquissime curatis et hic mor-
bus duplex invenitur potest vno modo a parte et a me
leprosis ¶ Alio modo ut si aliquis corpore humor
principalium putrefiat et corrumpatur in nobis
¶ Primus modus quam inest a genere aut est
difficilis aut omnino nobis impossibilis ad curandum
¶ Secundus modus de eorum qui minime processit
difficilis sed non omnino impossibilis ad curandum et isto
modo hic intendimus in cura lepre et quod istud capitulum
et eius vnum est super quod credi potest mirabilis
ps. quod curat casus lepre in maximis et
potentibus viris recipe cum quinta essentia ad deum
hoc celeste archanum ¶ Et scito quod eadem vltima
ecentia dicta cum additione de ecentie auri et
perlarum perfecte curat ¶ Aut si minus processit
toto tempore vite hominis dissimulet plagam
lepre ¶ Et causa huius est quia humores
corruptos corrodit et ad salutem eorum
conditionis existunt et humores mixtos exit
et humores sanos debilitatos confortat
¶ Et sicut cera quod subito accendit vitam
eorum ardere donec quinta essentia fuit preparata
quare dico tibi in veritate quod non sola vltima ecentia
predicta sanat sed etiam aqua ardens lepram
aliqualiter extinguit aut dissiliat eam ¶ Et
dico tibi archanum magnum et utile in ma-
gisterio cure lepre. fit aqua facta ex fin-
que sit cum fimo mali et dolentes et aqua
illa in cura lepre. hec super celeste v-
tutem. Et scito quod vnica cum vltima ecentia

supposita cura lepre modo mirabili et cum
aqua ardenti si non habes vitam celestiam actus
operatur ¶ Et expertum sum illam aquam
esse sanativam oculorum confortative naturam et stomachum
expellentem venenum a corpore et menstruum pro-
cat et acetosos humores expellit et conce-
ptum mulierum confortat quasi sic fit ¶ Re-
cipe fragra mature et pone in vase facto
de vitro et dimitte putrescere Aquam disti-
llatam fiat sic et vtere cum. Specialiter operes
huius aque sunt maculas ardentes oculorum de
vitro humore frangens dummodo tamen talia non
nimium excedat visum ex utraque causa
perditum clarificat ¶ Et ego vidi mulierem
habentem in tota facie lividas pustulas propter
lepram ex calefactione provisam que sola la-
vatione huius aque fuit statim quasi miraculose sa-
nata Et eius virtus est in centuplo mirabilior et
efficacior cum aqua ardente quam si esset sine ea
et multo mirabilior cum quinta essentia. Scias
istud quia non curabis si volueris deum nisi est
tibi necessarium ut devenies periculosis et
laboriosis impossibilibus medicinis

Remedium contra omne genus lesure cutis et scabiei

Aqua dicte Actonis

Aqua de domini facere diligenter in
primo libro in capitulo 12°. secundo 4° quod
impio Creator Archimaore deus sanat omne
genus scabiei et prurigine in cute infirmitate per brevem
et crustas in oculis brachiis et cubitis collo spa-
tulis coxis et tibiis ac pedibus et in ceteris
membris totum tollit et curat vel quasi propter
elevaget vndique predicando per mundum et ledatur
in pedibus cum solo tactu calamento statim
sanabuntur quia unum habet quinta essentie

cum sit eius de natura ne ¶ Ita et aqua dicte
Actonis omnes impetigines et serpigines sanat nunc
est necesse est eum tales ut ipsum celestiam sup-
dictam vel saltem aqua ardenti ut humores interiores
purgentur et ad gaudium mirabile reducantur
¶ Et ad purgandum humores qui penetrat corpore
in aqua ardente aliquam expurgativa humores
qui pertinent corpus generis et infra ea distinguentur
quas res purgativas accipias de tabulis
primi libri ex capitulis suis

Remedium contra paralisim et magisterium in cura eius

Omnes concordati sunt

Omnes hoc quod paralisis accidit ex habun-
dantia humorum viscosorum claudentium
meatus nervorum animalis et sensitive et motive ¶ Et
dixerunt omnes quod ea quae sunt vrtica minime et
desiccativa et callida nocent in eis cum si et
contraria huius morbi esse callida humida temperata mor-
sura viscositatis et attractiva paulatim et ad
fortitudinem nervorum ¶ Et quod nullum tale in totum na-
tura potuit corporis penitus fuerit quod sciat hanc infirmitatem
medicine cum est minime naturalis curare quia omnia mor-
sina et contraria sunt debilitativa ut plurimum et me-
brum debilitata minime cum talibus destruuntur
¶ Sed creator noster deus glorie creavit in adiu-
torium hominis paralitici vitam celestiam naturam super
dictam quae super omnes in hoc mundo usum corporis con-
fortat et restaurat et temperata agit. Affige in
ea quinta essentia res quasdam purgativas fidem et
viscosos humores sit modicum euforbium vel
turbit aut sambucum vel aureum oleum et tunc
sine omni dubio dubio si morbus est curabilis et expedita
non fuit ab ipso deo sanabitur paraliticus homo quod
et deus mirabile cum confortatione et reparatione ne vi-
fortis et sufficiens callidam humidam cum herbis

rum et salvia que habent vim divinam et supercelestem
ad confortandum naturas nervos et musculos
et virtutem motivam. ¶ Et si non habes quintam essentiam
spiritualem ad minus utere optima aqua ardente quia ea de-
net spiritualiter uti ea quia omni dubio in morte. Aqua
ardens est radix infallibilis curationis corporalis et
salutem naturalem contra omnem morbum maxime si fuit
adiuta sicut de quinta essentia dictum est supra. Con-
tinua eam quia morbus qui non indiget non brevi
tempore sed sanatur qui in labore ante longo tempore pervenerunt

¶ Remedium 6m contra consumptos in toto corpore et nimium macilentos

¶ Sicut sunt homines et ... complexionis et mulieres delicate et pueri et consumpti ethici et ptisici

Est autem omnium illorum
cura vera et
infallibilis cum quinta essentia cum
enim dixi quod natura debilis confor-
tat deperdita restaurant restaurata conservat et
si carne nobili in corpore minime macilento et
consumpto desideras restaurare extrahe ab herba celi-
donia quintam elementorum secundum magisterium primi libri
et elementum aeris quod est elementum humidum oleum bonum
misce in quinta essentia vel aqua ardente et in paucis
diebus erit vires mirabiliter restaurator pinguis
supra quam credi potest. ¶ Nota et ideo quod hec cura
valeat corporalia insuper te docebo in cura febris
aliud confortativum quo uti debet macilentus
ethicus et consumptus

N° celidonia

¶ Remedium 7mum contra fantasticas passiones fatuas

v. Vera experientia
docet omnes colericos
quibusdam imaginationibus deditos
et flammeos quosdam alios et in
quibusdam aliis sanguineos occupatos. Huius causa est
quod super omnes horribilibus cogitationibus involvuntur.
Huius enim ille a cerebro ascendit in cerebrum splene
ascendit in cerebrum et potentias cerebri omnes turbat
imaginationes nocivas creat et turbinem horri-
bilium cogitationum vigilando et dormiendo inducit
et hora sic in quorum creatione fuit dispositio-
nis fortificantis saturni et maxime si fuit
male ex talibus. Ii habent demones libenter as-
sistunt et suas temptationes omnibus infra gar-
sus cogitationum insinuant et hii sic afflicti
a passionibus seu credere seu loqui seu dis-
putare cum si a multis auditur. Et hii
sic quinta a passionibus melius quam a demonibus
vexati alii desperant et semetipsos occidunt.
¶ Cura omnium illorum sine omni dubio nisi forte
morbus essent dei iudicio inferretur debet
sanari potius si curatus utatur quinta essentia superdicta
vel aqua ardente optima debet quinta essentia breviter
et intrii aquam ardentem per modicum sene aut
fructuum aut medulle ebuli aut lapidis la-
zuli et dissolute utatur quia sine dubio cura-
bitur perfecte quia non sola quinta essentia perfecte
sanat si cum aqua ardente in aliis corpore quoque colum
nigrum expellit colorum in superfluam purgat
splenem sanat cor in cogitationem sedat cor
triste melius letificat. ¶ Cerebrum et omnes eius
potentias mundificat et lenis cogitationes inducit
et stimulat temptationes demonum aufert et
imaginationes desperatas annichilat et facit
malorum querulibus obliviscti et homines ad
sensum naturale reverti

Reme^m 8m

Remedium 8m contra timorem et inconstantiam

desiderium cordis et remissiones fortitudinis et manifestatur ad comparationem audacie fortitudinis et virtutis.

Non dixi tibi
titanum quod nec
intellectus potest capere nec
nostra lingua narrare mira-
culosas virtutes quas creavit deus in ver-
ecundia et non solum sed in eius natura mater cum
ardere sed in aqua ardens quanto magis deus
in veri centrum lapis preciosa vel Angelica que
dicitur Angelicina et tenens ac verum cen-
cia animi et pugnare inuste subito quasi miracula
sit homo qui minime terrore corruptus et timorem amit-
tet fortitudinem exteriorem paciter constantiam habit
audaciam assuet mortem contempnet et peri-
lum non pavescet supra modum efficietur
audax ita ut appareat homini ut sit unum
ferreum pectus prae patris expecto crede quod pro-
certo et cum dico expertum probavi ¶ Et ideo est cau-
tela ut principes potius capiunt in acie bellorum
bellorum habeant semper in delitiis eorum ardentem
consertum ut cuilibet pugili tribuant medium
consum contra principum bellicosi conflictus. Io-
nam principes talia instruunt quod est hoc
ad victoriam declarare.

Remedium 9m ad malefitia et demones fugandos et filia

Scriptura sacra
in libro thobie capitulo 6o
nos manifeste docet virtute
a deo creata in creaturis posse quod
sunt demones fugare et ab habi-
tatione domorum expelli sicut ex precepto Angeli ra-
phaelis capitulo 8o. posuit partem iecoris super carbones
et demones a sua domo fugavit ¶ Et Raphael
Angelus capitulo 6o dicit Cordis piscis particulam
si super carbones ponas fumus eius extirminat
omne genus demoniorum sive a viro sive a
muliere ita ut non accedat ultra ad eos et fel
valet ad ungendos oculos in quibus sunt alb-
ugo et sanabitur ¶ Sic igitur virtus in rebus corporalibus
creata est vigorosa ad fugandum omne genus
demoniorum sive a viro sive a muliere ¶ Et est
quod maxime quod doctores theologie monent
virtutem per talem virtutem a deo in rebus corporalibus
conditam possunt demones in rei veritate fugari
et nullus eorum quem viderim assentire vi-
detur nisi quod in quantum per talem virtutem corpus nostrum
disponitur ut demones non inveniant humorem
meliorem vel aliud aptum ad operandum in nobis
per talem virtutem et licet demones non fugiunt
a nobis sed quidam homines opinentur hoc est
fidelis tamen dogma catholicum confitendum a nobis
¶ Et si cordis piscis illius particulam super
carbones ponamus fumus illius extirminat
omne genus demoniorum sive a viro sive a
muliere ita ut amplius non accedat ad eos
¶ Et sic cum sic loquitur ad questionem sufficere
non videtur ¶ Et ipsi viderunt in questione hanc
esse quod videtur demones fore spiritus sine corpori-
bus et non capere potuerunt quod rebus corporalibus
actionem violentam posset inferre naturalis spiritualis sit.

angelorum quibus nos dicimus esse ¶ Deus gloriae creavit in spiritibus angelicis et in spiritu hominis quandam potentiam sensitivam non corporalem sed spiritualem per quam subicitur passionibus et actionibus rerum corporalium rerum utrum ut actioni ignis infernalis et hec est fides nostra ¶ Et quod spiritus mei post separationem a corpore habent talem potentiam sensitivam non sententia mea sed est expressa vox doctissimi Augustini sicut in libro de spiritu et anima expressa voce dicit ¶ Et quia in hoc decepti sunt quidam opinantes ut non cogitarent quod corpora non agunt in spiritus sed actiones corporum que corpora non sunt sed res spirituales agentes possunt operari actiones sensibiles per virtutem spirituum angelorum et humanorum proportionabiliter applicari non deinceps eorum debiles coniecturas a veritate textus biblie deviare sed si modum non capimus debemus nostrum animum captivare in obsequium Christi et honorem scripturae dei ¶ Et ut hoc dei capias clare quod dico ¶ Credo omnes homines catholicos audire ut nulla res creata sit simpliciter simplex ea simplicitate qua deus est simplex sed ea simplicitate omnis res creata declinat et cadit simplicitate divina ¶ Quod ergo mirum si omnes spiritus angelici qui licet longitudinem latitudinem et profundum corporeales dimensiones non habeant aliquid quod sine corpore potentie sensitive per quam ab accidentibus que non sunt corpora sed forte potius patiantur sentiunt cum eum intellectum habent Augustinus forte fantasticum quia affirmare ¶ Dico igitur cum angelo quod actiones illorum quarundam corporalium omne genus demonum excitant deo et totaliter eos fugiant et quedam earum actiones eis displicent quedam placent ¶ Nec credas me talia affirmare de novo Nam in collationibus patrum pater sanctus Abbas in collatione manifeste affirmat quod antiqui ex spiritibus immundis et obscenis et carnalibus desideriis et coitibus hominum et mulierum pariter delectantur licet extrinseca corpora non habeant bene possunt naturaliter generare ¶ Assumunt

enim ad se corpora mulierum et cum viris coeunt et semen virorum capiunt deinde similitudinem corporum virorum assumunt et cum mulieribus coeuntes generant filios et semen humanum ¶ Quod ergo dicere sufficit quod in talibus obscenitatibus illi qui habent spiritualem potentiam sensitivam per quam ab actionibus patiuntur dictarum opinantes mirum et dicant quod manifesta experientia docet et dicunt quod demones delectantur in illis que sunt de complexionibus lune et saturni quandoque et martis et hoc oculo ad oculum probant operationes nigromantie contrarie in operibus nocentibus et malas absque constellationes malorum dictorum planetarum saturni et martis et lune sicut videtur ad oculum in hiis que patiuntur ab influxibus que frequenter male a demone vexantur sicut patet in caducis et lunaticis et aliud quod leduntur secundum influxum et motum lune Nam et omnia opera ingenii acta ad deandum sunt sub observatione lune et alias non valent ut demones de talibus existent ut eis in suis incantationibus opus fieret vel in lusionibus ¶ Et quia saturnus habet influxum planetarum rerum nigrarum obscurarum omnium fetidarum influens super loca subterranea nigra et fetida et silvas nigras et habitacula solitaria terribilia libenter in hiis consistunt sicut possum probare in vita et collationibus patrum ¶ Et quia luna habet influxum super noctem et luxum umbra et vias et itinera et quadrivia in talibus demones consistunt et suis servitoribus demonstrantur ¶ Ea autem que sunt de natura solis planete veneris et solis eis displicent et adversantur eis et naturaliter ea fugiunt et eorum influxus abhorrent ¶ Manifestum est autem quod res que sunt in hoc mundo quedam sunt que gloriam celestem presignant et videtur et quedam que signant statum eternalis gehenne. Sol enim Jupiter et Amor et omnia que letificant presignant res lucis claritatis et lenitatis gloriam imaginem dei. Saturnus autem niger et luna maculosa

[Left column]

et nigra et carnes nigre significant condi-
tiones infernj ¶ Hinc est quod cum demones
sint dampnati et ira infernali plenj
habent odio claritatem et gloriam dei et celestis
scilicet beatorum et signanter et participationem eorum.
Dampnati ipsi habent odio solem et claritatem eius et
omnia que letificant et per modum vestigii
figure vel ymaginis principaliter gloriam para-
disi ideo horrent celum et habitationem celeste et natu-
raliter complacent in tenebris et in umbra et in terra et
in tristicia et in melancolia et in aliis que producunt
complexionem infernj. Sicut hec cum vita aeterna
non sic celificata et ad tantam fragrantiam
ordinata ut super plus credi possit participare videre et
gloriam paradisi et honores letificare et tristiciam
fantasticam quam demones amant fugare. Mani-
festum est quod conditionibus hominis conducit demonum
conducit et eos ab homine et muliere cohibit
quod naturaliter est possibile expellit ¶ Et maxime
hec efficacia fiet cum vera communicatione Amen et pace
et cum semine ble quod vocatur perforata vel ypericon
et in vulgari accepta vocatur trisfolium. Et
alii vocant eam fugam demonum. Unde hoc non
est ociosum a philosophis approbatissimum est et pluries ex-
pertum quod illud solum semen demones infesta-
tes expellit ab habitatione domorum. Et ipse
meus Incubum demonem a quadam puella fu-
gavit ¶ Et fortior operatio eius si solum se-
mine colligatur cum liber et si omnia in se influxus
Iovis et solis et planetarum quas influentias
demones detestantur ex toto suspendit. Et etiam
scriptura sacra in libro Thobie ut alibi non
notat pisce illi cuius cinericiore et corde et
fumo eorum demones expellantur liber patrem
multis experientiis advenit ¶ Quod si fel
alicuius piscis et maxime sancti sacrigrum
habeatur in pixide iuniperi et aliqui incantati
vel a diabolo maleficiati vel videntur de-
mum ponunt super carbones ut domus fumo
impleatur omnes incantatores et maleficia

[Right column]

demonum et ipsi demones expellantur ¶ Et virtus
Iuniperi est maxima et valde mirabilis
ita ut si facias ignem de ligno Iuniperi et
de cineribus illius unum vivum carbonem ex ligno
Iuniperi cum modico ligno cooperias fiunt sicut
vivum carbonem ardere post annum ibi invenies ignem
sacrum quod est valde mirabile et maximum
et eius quinta essentia que ab eo procedit. Et eius
quinta est illud cum quo scriptores scribunt super ge-
ro super pergamenum ¶ Hec omnia evidenter demon-
stratum quod exceptis eius virtus non potest in uno anno
exhauriri et ligno habet nobile humidum radi-
cale et natura vite utile et quod a pluribus opinio
concepit informatum ¶ Et philosophi dixerunt pluribus
experientiis instructi quod fel corvi nigri masculi
castratum fecit quod hoc disciplina displicet demonibus
ut si in domo spargatur statim maleficia cessa-
verunt et exinde fugantur demones ut maleficia
patent sed in tota domo illa ¶ Et dixerunt
quod in tota detestatione habent sanguinem canis quod
si ex eo parietes domus et domum aspergis
ab omni maleficio liberabitur. Domus demones
et eorum potestas fugabitur non alio modo nisi
sicut demones fugati sunt et fumo iecoris fumo
piscis sicut Tobie capitulo 8°. ¶ Ceterum
si maleficia sunt ex fabis grandibus vel
aliis fructibus vel ex aculeis quibus sunt sudaria
mortuorum qui faciunt maleficia debet destrui
combureri vel hominibus derelinquunt super natu-
ralis suppositus curari non potest ¶ Et philosophi
dixerunt quod claudas infra cannam argentum
vivum et cooperias eam et occulta ponere sub lecto
maleficiati et efficacia maleficiorum cessabit
¶ Catholicum autem Remedium est ut ex
officiis divinis et ecclesie catholice quam potestatem ecclesie
habent accepernt hij qui demones in nomine
domini nostri Ihesu Christi et fugiunt ¶ Et omne remedium
suspectum vel fidei contrarium vel fortior philosophiam

est frigiditas. Et hec omnia certe dicta
que dicenda cum concordi certitudine satis obstructe re-
maneant sint dicta nichil asserendo nisi illud
quod de hiis asserit et affirmat

Remedium xm contra pe-
diculos pruriginem et
calefactiones que in corpore humano
nascuntur

Nomentum generationis
pediculorum et
pruriginum et calefactionum
in corpore humano est putrefactio
humorum. humores enim putrefacti emittit vel
per poros cutis et mollificatio humorum in poris
corporis mittit vermes et pruriginem et calefactiones
cutis quod hominem vexat et dormire non sinunt.
Et quia iste corruptores nascuntur non est
aliquod creatum in mundo medicinale quod
melius et incredibilius et utilius caret quam illud
quod a putrefactionibus preservat et humores corrup-
tos consumit et id cum mirabili certitudine vidi. quia si
ad manum habes unum cicer quod si non vivis
ad ardere argentum quod in ea est vivum dicitur ut
iussu dei non sinat putrescere mortuas carnes
et pisces si ponatur in ea. Et si servare potes
res mortuas sine corruptione quod plus et
credes multo fortius carnem vivam confirmabit.
Ergo istud est quod putrefactionem calefactionem
pruriginem et generationem pediculorum expugnat.
Cum inimici mei mortales iniuste et contra deum
me tenerent in vinculis in obscurissimo
carcere exquisito vexatus hiis passionibus super
quam credi potest quia corpus corrumpebatur ex
malicia squaloris carceris et ferri ingenio
ac benignitate servitoris habere argentum ardere
et quedam sancto amico dei et in eo ex sola
inunctione cum ea statim facta lotione cum eo in
uno oculi fui sanatus. si ergo diceto te re-
tuplare unum eius quod si misit aquam ardere
inmiscebis argentum vivum cum sufficientia aug-
mentabitur et super modum virtus eius ad pe-
diculos extinguendum in tantum quod solo odore fu-
gabuntur contra zonam pinctam solo
odore argenti vivi de se est mortis, verum eciam
ita ut ibi dei virtus miraculose appareat mani-
feste. quod si misit argentum vivum album eum
inmiscebis multum forte mortificando cum et totum
id in similia panni lanei involves et similia infra
panni lanei posita ne cadat argentum vivum
et id tinctum vel aliter super te portaveris omnes
pediculi fugient et moriuntur et cadent quod
est mirabilissimum et ego expertus sum. Et
si sufficientia inmiscebis fortius fortius est re-
medium. Est autem notandum quod contra pediculos
aliquando est impossibile quod in penam mortis infligitur a deo
sicut actum est ut quod deus percussit angelus dei herodem
herodem quia non dedisset honorem deo et assumptus
a vermibus expiravit. Iste sicut habetur in cronicis
imperator Romanorum nullo remedio sive medicina
a pediculis potuit liberari et sic obiit de-
voratus ab eis. Ego autem detexi argentum
et contra possibile per certitudinem vidi si habetur sine
aquam ardere sine aqua pura in panni sive ex ea
tinguatur corpus vel locus infectus et in illo cum quo corpus
vel locus tingitur argentum vivum et sufficientia
misceatur ut dictum est supra

Remedium xim ad curan-
dum venenum et ad expellen-
dum de humano corpore

Plaga qua venenum
paratur cum hoc

quod potissime contrarium est ei ¶ Quid est
quod contrariatur morti nisi vita ipsa nichil for-
tius creatum in mundo contrariatur veneno letifero
quam aqua vite potissime quinta essentia vini. unde quam
dixi labora satis quia nichil est fortius in
hoc mundo ut contrarietur morbidis et letiferis quibus-
cumque quam aqua vite que est aqua ardens et maxime quinta essentia
vini vitam conservat vim augmentat cor custo-
dit contraria expellit statim quod est in stomacho quo-
damodo currit ad cor et comprimit lesuram et quia
est potissime actiue actionis quando plus cum invenit
ipsum proiciat extra corpus vel saltem ipsum fugat
a corde ¶ Infunde ergo in quinta essentia vini res
contrariantes veneno et que cor confortant ut quinta
essentia auri et perlarum corallorum rubeorum ¶ Angelice
tiriace optime et tormentille et semine zafrani et con-
templabitur eius vim nec non omnes lapides pre-
tiosi qui sunt utiles ad expellendum venenum pone
infra quinta essentia vel aquam ardentem et extrahet
vim et proprietates eius et multiplicabit eum
vim quia aqua ardens augmentat virtutem
lapidum preciosorum et extrahet de potentia
ad actum omnibus naturaliter et actiue corporum et
ulterius et tertio quia ad medicinam naturale est ut
quinta essentia omnes res contra quam repugnat veneno
apponas in vino quinta essentia vel in aqua ardente
si vero quintam essentiam non habes et hoc habet ce-
leste medicina cum ipsam addideris ad preciosa
ipsorum in nobili vase vitreo bene clauso ut
nichil possit exspirare nec evaporare et
cum tenebris veneno infuso infirmi et sus-
pectus familiaribus immediate et statim de
mane modicum sume in nomine domini nostri Jhesu
Christi contraria angelis patris et nichil tibi nocebit
extremitas veneni vel ipsum venenum

¶ Remedium xiiii contra quartanam et omnes passiones

Apud omnium orbem ille medicus
Expertus est maximus inter alios
qui subito infra paucos dies
potuit ab homine fugare quartanam quia infir-
mitas ex nimia prolixitate accedit divites
depauperat pauperes impedit dulces familiares
fugat leticiam letitiam tristitiam ingerit et ptisim et
consumptionem et mortem inducit ¶ Et quidam qui
se putant maiores fingunt se posse eam fugare
tamen tamen cum nichil sit sed sua ignorantia occul-
tant et monent dicentes non est utile quod curetur
cum valde mortale sit et omnes concordantur in
hoc quod quartana curetur ex habundantia
et corruptionibus compositate melius quod corrumpitur
inter corporis et quatuor humores sunt terrestres et de
mum tardissime sanatur ¶ Ideo huiusmodi infir-
mitatis actio sit tarde et durat ut in pluribus
ultra integrum annum. Si ergo vis habere infir-
mitatem curare subito et in brevi hanc vero
quintam essentiam habent curare ista n. dixi tibi quod humores
superfluos et corruptos consumit et naturam ad equa-
litatem reducit leticiam inducit fugat tristi-
ciam quia fugat a corde spiritus melius ipsorum
cum ablata causa et cum eius effectu sed ut subito
fiat ista est cura cum non habes vero quintam essentiam
curant optime aqua ardens infra quam pones
medullam maxime si valet bene de illa aqua
des patienti mane et sero duas plenas
nuces plus vel minus et per octo continue stat
et quinque donec sit curatus ¶ Et licet hoc
sit verissimum et expertum et ... in qua
est suscitatio doctrine in capitulo qualem
habes ut vadas ad caput primi libri et ibi in
tabula Re. et quatuor volumus ex hiis
quod purgat meliam et pone modicum infra

aquam ardentem et vitem et prudenter medicam
infra aquam ardentem valde incipiendo ut
paulatim digeratur materia et paulatim ex-
pellatur et egeratur quia virtus et securius
paulatim agit quam subito curare nam ¶ Dix-
erunt philosophi quod dens a extractus de capite vivo
et portatus super se liberat de quartana. Item
dixerunt quod sicut habe quod de morsus gallinae
rubee portatus in naribus patientis quartanam
qui incipit hanc passionem sine periculum curabit
si deus voluit

¶ Remedium xiiiᵐ contra impedimenta medicinae et periculum quae a medicinis

administratur incaute ministrando medicinas
indebite et quo caveatur

Ab origine orbis
commissa naturae practicantium
multitudo grandissima insu-
dantes laborem indagando non
desunt circa medicinas laxativas invenire
tria. Primum ut non faciant casum
virtutis ¶ 2ᵐ ut non inficiant. 3ᵐ ut
cum sint nimis efficacis et sine periculo in re-
motis partibus agant et ab omnibus potentes hu-
mores corruptos abducant et numquam hoc tria
invenire perfecte quam ab omni curatore huius casu
virtutis ad oculam delibertur cum lesionem hum
amor. et numquam sic cum mensura potuit inveniri
quod inequali pondere possit omnibus competere. Mon-
strant quod corpora non competunt rapiunt attamen dosis
in raris et solidis et densis ¶ Et ideo fit
quandoque ut quod quibusdam salubriter
ministretur aliud letaliter properat ad mortem
et fit etiam ut quia medicinae laxativae sunt

contra venenose ledunt ex una parte et ex
altera parte sanant ¶ Et inter solemnes
medicinas philosophi Aloe laudaverunt eo quod
virtus eius fortis cum virtute et membra confor-
tare probatur sicut Jo. mesue in suo libro de sim-
plicibus medicinis evidenter testatur sed summe
bonitatis deus creavit vitam centauream aque
ardentis per suos circulatores summe rectificatam
sicut in primo libro docetur quod viventium vitam centauream
sanguinis humani rectificat ut super dominum est
cum vita centaurea anima et purgat omnes humores
curat intrinsece omnes febres cum adiutorio
rerum quae humores corruptos purgant si fiunt
intrinsece ut administretur alia ratione habita
bilis fortitudinis morbi dummodo caute et
prudenter fiat cum supradicta medicina
mitat nam quia vita centaurea et cum aqua ar-
dentes si vitam centauream supradicta habet non possit
confortat virtutem et cum augmentant et cum virtutis
fieri non permittit ¶ Item quia ipsa infundit
vitam interfectam medicinam laxativam condit dummodo
tamen modeste laxativam ministretur cum ea sicut ipsius
ostendetur ¶ Et quia omnibus mobilibus mobilior est
et penetrabilior omnes medicinas laxativas
secum defert velocissime ad membra longinqua
et ad loca profunda et ab eis longe remotis mira-
culose humores nocivos educit ¶ Et est
aliud quod numquam perfecte medici potuerunt
evitare in administratione medicinae laxativae
scilicet ut non numquam expellatur per vomitum et perdatur
¶ vomitu et sentiatur bustiam et labor ministe-
rium et expense et hoc per vitam centauream
evitatur vel per aquam ardentem nam per solam vitam
centauream rectificatam laxativam in ipsa vita centaurea vel
in aqua ardente specialiter ministrat nulla nausea
in stomaco generatur specialiter quod assumptum est
retinere possit tamen fiet ut humores corru-
pti et aggregati in stomaco evaporentur et cessent evo-
menti ¶ Confert autem ex hoc quod multi ex

medicine multum habet venenum et propter
hoc ledunt aliqui quia cum aqua ardente et
quinta essentia veneno repugnant non
permittit ut venenum eorum pariat aliquod
detrimentum ¶ Nunc autem volo dare consilium
contra periculum quod potest accidere in administratione
medicine laxative cum quinta essentia vel aqua
ardente ¶ Iam enim docuit prius liber quod
medicine laxative multo vivacius agunt
cum aqua ardente quam agunt sine ea et rerum
hoc verissimum iam patet quod quantitatem medicine
que assignatur ab unoquoque accipiende sine
dampno mortis et stimulis medicinis si
ministretur cum aqua ardente hominem
interficit quia in duplo et in triplo
plus operatur quam per se agunt medicine
¶ Et tamen ut credas dabo tibi exemplum
Infirmabatur quidam graviter in pectore ex
plenitudine viscosorum humorum ex precepto
pigre ʒ. vi et ex febribus medicum feci pillas
in modum ciceris minutas et tres pillas
tantum ex eis posui in tanta aqua ardente.
¶ Quam aquam accepi media hora valde forte
in fine tertie hore noctis et nutu dei opera-
ta est medicina post mediam noctem
rationabiliter x vicibus ante diem pa-
ssus quiete dormivi et vere surrexi sa-
nus plarius et non debilitatus in visu
nec in membris ¶ Considerant ergo presentes
medici quod si x. ex illis pillis valde mi-
nutis accepissem sine aqua ardente non
tantum operate fuissent quantum solum tres
auxilio aque vite ¶ Est quod cautela
exhibenda ut prudens medicus cum aqua
ardente unam tamen pillam parvam ministret et
postea quantum operatur videat deinde duas
ministret deinde tres donec sine periculo
experimentum recipiat medicine pariter et

sustinende persone quo et quantum medicina agit
in tali persona puta densam vel raram aliter
non potest dari regula generalis quantum
potest dari equaliter cum persone de quantitate
medicine ¶ Et ex hoc apparet tibi
quanta utilitas est recipere medicinam
cum aqua ardente que non debilitaret na-
turam persone neque visum non interficit
sed prohibet prudenter virtutem condu-
cit de remotis preservat a veneno me-
dicinarum et non evomitur ¶ Et partium
venenosarum recipitur et vere corpus
sanatur ¶ Vero itaque istud exemplum cla-
re hunc artis sine cuius claro intellec-
tu per istum librum nunquam medicinas laxativas
ministrare presumas

¶ Remedium contra febrem continuam et

Omnes veri philosophi determinaverunt
febrem continuam generari
et putrefactione sanguinis
et ex corruptionibus humorum in eo ¶ Igitur
cura eius est sanguinem purgare cau-
sam corruptionis removere humores
inordinatos et inequales equare naturam
lapsam reparare et naturam conservare
¶ Sed hec omnia operatur et
complet quinta essentia ¶ Igitur ipsa est
que perfecte curat febrem predictam
¶ Experientia enim ad oculum docet

qr Aqua ardens emittit a sanguine
humores aquosos et corruptos et si
carnes corruptas et mortuas a putre-
factione preservat multo magis san-
guinem corporis vivi et animati a
putrefactione preservat sanabit quia
aqua ardens plene ab ardore et eis
elementis depurata si non fuerit non consu-
litur in cura continue eius usus sed
vera essentia eius rectificata perfecte cum
non sit calida neque humida neque fri-
gida neque sicca sicut sunt quatuor elementa
ipsa plene et secure sanat febris conti-
nue passione incarnante cum quinta es-
sentia auri et perarum

Et si vis eam perfec-te curare habeas

quintam essentiam sanguinis humani
summe rectificatam sicut primus liber
eam plenum docet Ipsa enim est que
istam febrem perfectissime sanat
non solum bibita sed etiam si cum ea
tempora et ubique vene pulsatiles unguan-
tur et inungantur Si ergo istas
duas quintas essentias iungas bonam
medicinam habebis Et si vis cu-
ram eius augere pone in quinta essen-
tia auri quintam essentiam cassie fistule vel
succum mercurialis in proportione pruden-
ti et habebis perfecte intentum in
cura

Et si alii humores peccent cum san-

guine pone appone ex tabulis quintam
essentiam eorum que competunt qui
sunt in cura et adiuvabit adiuvabit
te deus si cognovisti eam

Pone in corde tuo

que dicta sunt et non deficies si
egeris prudenter Regulas tibi da-
tas tam in primo libro quam in hoc 2o.

Remedium ~~xiii~~ xvum contra tertianam

Et magisterium in cura eius

Tertianas febres ex

nimia habundantia co-
lere rubee et putrefactio-
ne eius oriri a sapienti-
bus est probatum Et si eam subito
curare volueris Rx. vini essentiam vel si
eam non habes Rx. aquam ardentem
et pone infra eam modicum modicum reu-
barbari vel aloe epatici vel alium
rei ex tabulis primi libri coleram rubeam
purgantis et bonam quantitatem
endivie et herbe que caput monachi
appellatur et mane et sero detur isti
aqua et sine dubio curabitur valde
cito.

Remedium xvim contra febrem quotidianam et magisterium eius

Diversi magistri
conveniunt ex
febris quotidiana ge-
neratur ex putrefactione
flegmatis et habundantia eius. Et cum
flegma sit frigidum et humidum quinta autem
essentia nostra et in eius absentia [illegible]

Aqua ardens habet vim et tercium gra-
dum et nimis frigidam et compositam
et putrefactam humiditatem consu-
mat perfecte etiam erudicet et agi-
liter curat

Pone ergo in ea medicinam Eusebii

Iuxta regulas sapientium medico-
rum vel sambuci sambuci vel aliorum
eorum que flegmata purgant ex tabu-
la primum libri et utere mane et sero
et sanabitur cito si deus voluerit

Remedium xviii^m contra febrem acutam

et magisterium in eius cura et confir-
matione quintum et simile

Et quia expedit in magistro
medicine universaliter tantum
dico quod opere ponderoso
pendente quia aqua ardens ascendit ad
caput et libenter inebriat cum
febris acuta vigeat in capite

regione specialiter excluditur a magiste-
rio cure acute febris omnibus. Et ergo
necessarium est tibi habere quintam essentiam
nostram sine purificatione cum quinta
essentia auri et perarum et ex alia parte
quintam essentiam sanguinis humani
rectificatam et hac utere in nomine
ihesu christi mittendo sextam partem no-
stre quinte essentie superaddite cum quinta
essentia aque rosarum et aque violarum
et borraginis et lactuce et habebis
perfecte celeste medicinam in vera cura
eius

Et enim febris acuta communiter generatur ex

violento calore adustissimo et sanguine
adusto colera nigra adusta et aliquam
ex una ex istis et aliam ex duabus
simul et aliquam ex tribus scilicet et sic hec
est febris acuta in gradu positivo com-
parativo et superlativo et sapientissimus
est reperta predicta quinta essentia san-
guinis que a tota specie adustionem expug-
nat cum parte quinte essentie nostre pre-
dicte dabis et curabitur cito si deus
voluerit. ~~Cum autem videbis~~

Cum autem videbis redditum paucorum

Pone in una essentia sanguinis humani
partem de quinta essentia nostra et postea
addes in amplius quintaessentia rerum
partem deinde tertiam et postea medietatem
deinde minus de una essentia sanguinis
donec totaliter una et una essentia

nostra quinta essentia sufficienter explicavit.

Et quia febris acuta continue habet annexam alienationem sensus et apparitionem rerum fantasticarum ibi perpendas qui humores adusti sunt qui febrem causant. Item si paciens dixit se videre res nigras nigra colera est adusta si res rubeas et effluxionem sanguinis sine dubio sanguis est adustus si res auricas coleram rubea est adusta.

Et quia aliqui loquuntur de illis nobis, omnes humores notati peccant

Ad curandum frenesim et stultitiam et furiam eius vel saltem ad plenum

℞. unciam bonam quantitate de populeon et de meliori aceto quod haberi poterit et ruta domesticam in bona quantitate quantum teire et confice cum predictis et adiuste si potes habere quintam essentiam sanguinis et cum hac supradicti confectione involve caput et tempora pacientis et de confectione pone ad nares eius et hec dosis divine curat statim frenesim et apparitiones fantasticas curat amentes et lunationes sensus et discretionem restituit et noticiam et quiescere facit serva hoc et persevera in opere et admirabit te deus

Remedium in curatum emitriteorum

3. **I**lli qui magisterium medicine perfecte noverunt tres emitriteos aliqui in nostro tempore generantur scilicet minorem medium et maiorem. Est enim emitriteus febris ex humoribus corruptis contrariis generata sicut si contingat febris in homine ex flegmate putrefacto quia sic erit febris calida et sicca et simul currunt in eodem corpore due febres contrarie et sic in hoc video curas impossibiles quia si huic pacienti ministres contra febrem calidam et siccam frigidam et humidam augmentabis O. si contra febrem et tam frigidam et humidam calida et sicca ministretur febrem calidam et siccam auxesceret sine dubio peiorabis Si calida et sicca et frigida et humida simul ministres unum impedit reliquum in agendo et non sequitur cura. Est enim eius cura verissima quinta essentia supradictam mediatam cum quinta essentia sanguinis humani et permixte cum modica quinta essentia rerum purgantium humores peccantes et cum hac dosi cito et miraculose curant omnes emitritei sine dubio curantur

Et nota quod tot modis emitritei in nostro corpore generantur quot modis possunt humores esse putrescibiles

z raptos uno modo duobus vel tribus
vel pluribus copulare ut flegma et colera
rubea

Primus modus
flegma et colera adusta

2us modus
flegma et colera nigra

3us modus
fla et colera nigra adusta

4us fla adustum

5us 6us et 7mus ex
pluribus istorum et ex hiis
tamen quam plures modos

Remedium xviiim contra febres pestilenciales

et intitatur in arca eius

Fantasticum et stultum est
querere Remedium quod nostrum
est incurabile et missum
ad interimendum populum efficaci impio
Scripture. Ergo cum Auctore scripture sacre
pestilentie ad populum puniendum frequenter admittuntur a deo contra talem
plagam a deo eis volitam in vindictam
super illa vel in illam personam non
intendimus in hoc capitulo remedium aliquod
adhibere quia durum est nobis contra stimulum calcitrare Nam aut efficaci
impio mittit deus pestem ad populum puniendum.
Dum patet deuteronomii 28o capitulo ubi
dicit si audire nolueris vocem domini dei
tui ut custodias et facias omnia mandata eius venient super te omnes maledictiones iste Maledictus eris in civitate
et in agro Adiunget tibi pestilentiam donec
consumat te de terra percutiet te dominus egestate febre frigore ardore et
estu et aere corrupto et rubigine et persequetur donec pereas hec moyses in nomine
dei per eum et infra percutiet dominus ulcere
egipti et partem corporis per quam stercora
egeruntur scabie quoque prurigine ita
ut curari nequeas percutiet te dominus
cecitate ac furore mentis etc. multa
ad propositum nostrum Cuius
quod fantasticus hoc plagas pestilenciales incurabiles missas a deo ista
quod dicit satis ut nequeat curari vel curare
presumat fantasticum esse acceptare hanc
rem pariter et iniustum

Et quia in volumine
Directorii simplicium
clare de hac materia agendo de
clade maxima in Anno domini nostri
ihesu christi 1348 multipliciter
disputavi Ad inceptum propositum

abbreviando ad propositum redeamus.

Est sciendum quod
homines mori
dupliciter vel tripliciter forte.
Uno modo naturali morte in termi-
no nobis constituto a deo quem non
possumus aliquo ingenio naturali per-
transire

Alio modo morte
violenta. Et istis duobus modis
medicina est frustra

Alio modo occasionaliter
citra terminum a deo nobis constitutum
ut qui nimia repletione vel austera
abstinentia vel desperatione aut negli-
gentia vitandi mortis periculum
se occidunt. Et isto modo quando deus
mittit clades pestes ad correctionem per-
sonarum populi peccatorum. Illi quos deus
non iubet per cladem efficaciter interfici
possunt gratis vel negligenter incurrere
mortis periculum si volunt quia deus
constituit hominem rectum et in manu
liberi arbitrii posuit. Sic ergo de cura
pestis agamus

Dico pro regu-
la generali quod deus
sive invitat pestem ex influxione sa-
turni sicut est plaga lepre ptisis con-
sumptio corporis passio pectoris et omnia
que ex malitia pestilentialis in homine
contingunt sive ex influxu nigre
martis sic est febris pestilentialis
cum sputo sanguinis et apostema sub dia-
fragmate ad cor sufficiendum pesti-
le in corpore maxime sub collo sub
ascellis et in inguine que sunt sicut
Antrace Carbunculi ignis sacer
et similia. Sive ab influxu mercurii
malefacta ut sunt bubones in superiliis
subascellis in barba et pectine sive a luna
malefacta ut sunt epilensia et omnia
horribilia que faciunt homines amentes
sive generantur alie pestes per alios influxus
timisse a deo perfecte curantur et cura-
buntur cum vera contra mea et viniste per
omnia alia curantur. Et si aliam vete-
ri de hiis adveniet non nocebit si no-
luerit deus

In febre aut pestilentie
In omnibus ardoribus impedimentibus et adustionibus
cum vera contra medietate vere contra san-
guinis humani et buglosse radicem vel
etiam totam herbam etiam acetosam etiam
aloe modicum epatici euforbii vere pigre
contra contra auri et pulvis et capilli
veneris et pepon et hec omnia efficaciter et
apostematibus conducunt

Expedit enim ut cum
predicta contra contra
laxativa et tonica recipiat qualibet die
semel die naturali vel saltem ter in septi-
mana et omnia in materia liquida et omni
die de mane recipiat de aqua ardenti

duo coclearia et quatuor vel vi. vicibus in die potata mirē gallicam et corrupticus aer sine dubio non nocebit Et utitur omnibus huius que philosophi in suis libris pesti contradicē promiserunt

Et pille ex libris philosophorum in vita cenia vel in aqua ardenti si potare in medietate ponat.

Hospitati autem ter in die vel plures

thure mirra rasina (?) verbentina et similibus suffumigetur Et hec est cura perfecta pestium ita dictarum

Remedium in spasmo ut in eo febris quiescat

et magisterium In cura spasmi

Sapientissimi philosophi affirmavit

sanum esse vasa febrem spasmo Et dixerunt expertum esse quod de sinto similiter fieres omnes artarias continue febricitabit pariter et temperabitur similiter in malis spasmi Et quia spasmus sim sapientes invenit ex lesione et debilitate nervorum sicut patet aliquis in medicinis ex celebro sumptis nichil efficacius spasmum sedat quod nobilissima vite cenia vel in eius absencia Aqua ardens.

Et In hoc est finis huius libri.

... libri de vita cenia ... secreti ...

Ad inflammationem mamillarum

Si mamille inflentur ex lactis multitudine vel superfluitate In primis cooperiatur cum aceto et argilla Aut cum faba fincta trita cum albumine ovi Aut cum lentibus in aceto coctis In Augmento appone cum oleo rosato Et istud timorem mamillarum et omnes defectus tollit

Ad inflamationem testiculorum

Rx. farina fabarum cum sepe arietino trita appone

Ad tumorem mamillarum et testiculorum

Rx. Absinthii mente cum partes equales decoquantur in vino et supponatur

Item fabe frixe nudate trite cum sepe arietino addito pulvere cimini

Ad faciendum faciem pulcram

Rx. radices leustici bulliat bene in aqua et fumo iste recipiat ad faciem

Ad maturandum omnem tumorem

Rx. cepam et decoque cum oleo vel aceto et postea scinde per medium et inpone ciminum pulverisatum et suppone

Ad dolorem dentium

Rx. piretri ʒʒ. se. Apii masticis opii ana ʒ. j. bulliat in fortissimo aceto et inde lave os.

M.S. Lat
Alchemy
Rupescissa

£580

Qui fer̄ addicionis ponderataz i dicta pagina. ~~dī~~
· i mit p̄dicti ~~fuisse~~ libri sr ~~addit~~ a Johē de inpesilla.

Z3758

... usante. citrulli
... cucurbita. ...
... otraq spicat.

... A

... zefrani plan...
... coriandri. zo...
... melones. ...

... Affodilli. ...

... S

... anali granati
... ...

... sinamomum
... cortex thuris

... r.

... scandum seipsum
... z citri

... S

... catapucia. ...
... mare mora
... nespila. cortex
... colloquintida. ...

Milium. panicum. lolium. lupini. zizi zizi
orobi. berberis. nigella. Aloe lignum vite
mastix ebur. mirra. armoniacum. sinapi
galbanum lacca. balsamum mel.

Ematites. gipsum. lapis lazuli

Ligni et succi

litargirum lateres. vitrum. coralli

Carnes et sup...

fluitates animalium

Caro piscium salsorum muscus ambra
... affigno ...
... celo nostro ut
... 2° gradu

... gendum ...
... essenciam
... gradu

... abile est co...
... dicere
... ute essentie
... ne in tercio gra...
... nostro ut influ...
... atem in 3° gra...

Et erit hec
sit res site in 3° gradu

De rebus site in 3° gradu